

SZAKIGAZGATÁSI ISMERETEK

TANANYAG A KORMÁNYABLAK ÜGYINTÉZŐ KÉPZÉS

4. EGYEDI ÜGYEK ÉS ÉLETHELYZETEK C. MODULJÁHOZ

A gazdasági ágazat szakigazgatása az államigazgatásban

Budapest, 2013

MAGYARY
PROGRAM

SZERZŐ

Kovács Éva Margit

LEKTOR

Dr. Mikó Zoltán

Tartalom

1.	Bevezetés: Az állami szerepvállalás a gazdaság területén	7
1.1.	Állami funkciók a gazdaságban.....	7
1.2.	Az állami szerepvállalás célja.....	8
1.3.	Az állami szerepvállalás eszközei.....	8
2.	Kereskedelmi szakigazgatás	10
2.1.	Elsődlegesen védett társadalmi értékek – a kereskedelmi szabályozás szerepe és célja ...	10
2.2.	Az ágazatra vonatkozó leglényegesebb szabályok.....	12
2.2.1.	A kereskedelmi tevékenységek folytatásának feltételei	12
2.2.2.	A kereskedelmet kiszolgáló szolgáltató tevékenység folytatásának általános feltételei 13	
2.2.3.	A kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységek folytatásának általános feltételei	13
2.2.4.	A dohánytermékek forgalmazására vonatkozó speciális szabályok.....	14
2.3.	A szakigazgatási feladatokat ellátó hazai szervezetrendszer és feladataik.....	14
2.3.1.	Központi szint (MKEH Kereskedelmi és Piacfelügyeleti Hatóság)	14
2.3.2.	Települési szint	15
2.3.3.	A kormányablakok hatáskörét érintő hatósági feladatok	16
2.4.	Élethelyzetek	16
2.4.1.	Esetmegoldás: Lovas szolgáltató tevékenység jogosulatlan folytatása	16
2.4.2.	Esetmegoldás	17
2.5.	Emlékeztetőül pontokban	18
3.	Fogyasztóvédelem.....	20
3.1.	Elsődlegesen védett társadalmi értékek – a fogyasztóvédelem szerepe és célja	20
3.2.	Az ágazatra vonatkozó leglényegesebb szabályok.....	21
3.2.1.	A fogyasztóvédelemi hatóság tevékenységének területei.....	21

3.2.2.	A fogyasztóvédelmi szankciók típusai	25
3.3.	A szakigazgatási feladatokat ellátó hazai szervezetrendszer és feladataik.....	25
3.3.1.	Központi szint: Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH)	26
3.3.2.	Területi szint: Megyei Kormányhivatalok Fogyasztóvédelmi Felügyelőségei	26
3.3.3.	A kormányablakok hatáskörét érintő hatósági feladatok.....	26
3.3.4.	Közérdekű bejelentés.....	26
3.3.5.	Panasz.....	27
3.4.	Élethelyzetek	28
3.4.1.	Esetmegoldás: Fogyasztók életét, egészségét és biztonságát veszélyeztető termék forgalmazása	28
3.4.2.	Esetmegoldás: Minőségi kifogás kivizsgálásának elmulasztása	30
3.5.	Emlékeztetőül pontokban	31
4.	Ipari szakigazgatás	32
4.1.	Elsődlegesen védett társadalmi értékek – az ipari szakigazgatás szerepe és célja.....	32
4.2.	Az ágazatra vonatkozó leglényegesebb szabályok.....	33
4.2.1.	Energiaszektorral összefüggő szabályok	33
4.3.	Bányászati és földtani feladatok.....	37
4.3.1.	Az engedélyezés általános szabályai	38
4.3.2.	Bányászati engedély	38
4.3.3.	Építésügyi engedélyezés.....	39
4.3.4.	Gázforgalmazás engedélyezése.....	39
4.3.5.	Nyomástartó berendezésekkel kapcsolatos engedélyezési tevékenység.....	40
4.3.6.	Robbanástechnikával összefüggő engedélyezési tevékenység.....	40
4.3.7.	Földtani engedélyezés	40
4.4.	Mérésügy.....	40
4.4.1.	Joghatással járó mérés és eszközei	41
4.4.2.	Hitelesítettési kötelezettség.....	41

4.4.3.	Hitelesítési engedély, típusvizsgálat.....	41
4.4.4.	Hitelesítési eljárás	42
4.5.	A műszaki biztonság	42
5.	A szakigazgatási feladatokat ellátó hazai szervezetrendszer és feladataik.....	43
5.1.	Központi szint	43
5.1.1.	Magyar Energia Hivatal (MEH)	43
5.1.2.	Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH)	43
5.1.3.	Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal (MKEH) Műszaki Felügyeleti és Metrológiai Hatóság	44
5.2.	Területi szint.....	44
5.3.	Bányakapitányságok.....	44
5.4.	Területi szint: Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Szakigazgatási Szerv (MMBSz)	45
5.5.	A kormányablakok hatáskörét érintő hatósági feladatok.....	45
5.5.1.	A megyei kormányhivatal mérésügyi és műszaki biztonsági szakigazgatási szervének hatáskörébe tartozó hatósági ügyek	45
5.5.2.	Műszaki biztonsági felügyelet	45
5.5.3.	Műszaki biztonsági hatósági feladatkör	46
5.5.4.	Korm. rendeletben előírt szakhatósági közreműködés.....	47
5.5.5.	Veszélyes áruk szállításával kapcsolatos műszaki biztonsági hatósági tevékenység ..	47
5.5.6.	Építésügyi hatósági tevékenység egyes sajátos építményfajták esetében	47
5.5.7.	Távhővezeték hatósági eljárása	48
5.5.8.	A használati mérőeszközök hitelesítése, kötelező hitelesítés alá tartozó mérőeszközök közösségi hitelesítése	48
5.6.	Élethelyzetek	49
5.6.1.	Esetmegoldás: Villamosenergia-szolgáltatókra vonatkozó minimális ügyfélszolgálati minőségi követelmények megsértése	49
5.6.2.	Esetmegoldás: Engedély nélkül végzett jogosulatlan bányászati tevékenység	53
5.6.3.	Esetmegoldás: Gázszerelők engedélyezéséről és nyilvántartásáról	55

5.7.	Emlékeztetőül pontokban	56
6.	Munkaügyi és munkavédelmi szakigazgatási feladatok.....	58
6.1.	Elsődlegesen védett társadalmi értékek – a munkaügyi igazgatás szerepe és célja.....	58
6.2.	Az ágazatra vonatkozó leglényegesebb szabályok.....	58
6.2.1.	Munkaügyi és munkavédelmi hatósági tevékenység.....	58
6.2.2.	Foglalkoztatáspolitikai.....	59
6.2.3.	Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök.....	60
6.2.4.	A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök	66
6.3.	A szakigazgatási feladatokat ellátó hazai szervezetrendszer és feladataik.....	67
6.3.1.	Központi szint	67
6.3.2.	Területi szint.....	67
6.3.3.	A kormányablakokat hatáskörét érintő hatósági feladatok.....	72
6.4.	Élethelyzetek	76
6.4.1.	Esetmegoldás	76
6.5.	Emlékeztetőül pontokban	78

1. Bevezetés: Az állami szerepvállalás a gazdaság területén

1.1. Állami funkciók a gazdaságban

A gazdaság az idők folyamán összetett, bonyolult szerkezetű gépezetté vált. Az utóbbi évtizedben – kiváltképp a pénzügyi és gazdasági válság begyűrűződését követően – felerősödtek a viták azok között, akik az állam minimális szerepét hangsúlyozzák és azok között, akik szerint **a kormányzásnak fontos, ugyanakkor korlátozott funkciója** van a gazdasági folyamatok szabályozása, ellenőrzése, kontrollálása terén.¹ Ma a gazdaság terén az egyik legnagyobb kihívást az jelenti, hogy megtaláljuk **az egyensúlyt az állam és a piac között**, a kollektív és az egyéni fellépés, a nemzet és globális szintek, az állami és nemállami cselekvés között. Ahogy a gazdasági körülmények változnak, úgy kell az egyensúlyt újra és újra helyreigazítani.

Az államnak és benne a közigazgatásnak új feladatokat kell vállalnia, és fel kell adnia a régiek egy részét. Az **új állami kihívások megjelenése** összefüggésben áll a technológia fejlődésével, az információs társadalom kiszélesedésével. Új gyártási technológiák (pl. mikro- és nanoelektronikai gyártás), új kereskedelmi formák (elektronikus kereskedelem) vagy új gazdasági szervezeti formák (pl. multinacionális vállalatok) jelentek meg, amelyek változó feladatokat, új területeket jelentenek az állami szabályozás, a piac tisztességének felügyelete vagy a fogyasztók védelme területén. De fokozódó problémát jelent az utóbbi időben a környezet védelme és ezzel összefüggésben a termelési, szállítási módok újraszabályozása is.

A másik jelentős tényező, ami a kormányzatokat az állami szerepvállalás újragondolására készíti, az a **globalizáció**. A határokon átívelő gazdasági folyamatok, tranzakciók az utóbbi évtizedben megszorodtak, egyre intenzívebbé váltak, egyre nagyobb számban jelennek meg az államok közötti gazdasági szereplők (transznacionális vállalatok), az államokat összekötő nemzetközi piacok. Az országok és társadalmak integrációja eddig nem tapasztalt módon erősödik, ami arra készíti a kormányzatokat, hogy megváltoztassák az eddigi egyensúlyt: több közös cselekvésre van szükség nemzetközi szinten.

A 2008-ban világgazdaságivá terebélyesedő pénzügyi válság nyomán az állam gazdasági szerepe megváltozott. A válság következményeinek jelentős részét annak ellenére az államoknak kell viselnie, hogy annak kialakításában a globalizált kereskedelmi viszonyok között nem, vagy csak csekély mértékben volt ráhatásuk. Az elmúlt években Magyarországon erősödött az állami szerepvállalásra való igény a gazdaságpolitikában.

A fent leírtakból következik, hogy az állam és a közigazgatás gazdasági szabályozó szerepét, az igazgatási eszközök körét folyamatosan újra kell gondolni a gazdasági

¹ Joseph E. Stiglitz (2003) A viharos kilencvenes évek, 21. o.

folyamatok változásának tükrében. A kormányzat a gazdasági folyamatokat valamilyen közérdekű cél érdekében igyekszik befolyásolni a legkülönbébb eszközökkel. Napjainkban az állam alapvető gazdasági feladatai négy fő funkció alá sorolhatóak be. Ezek az

- intézményi, jogi feltételek megteremtése
- allokációs funkció
- újraelosztási funkció
- stabilizációs funkció

A négy alapvető funkció tartalmát az e-learning tananyagban tárgyaljuk.

1.2. Az állami szerepvállalás célja

Az állam a fenti funkciók ellátása érdekében számos feladatot vállalt magára, melyeket az alábbi általános célok elérése érdekében gyakorol:

- a gazdasági fellendülés és visszaesés ingadozásainak csillapítása,
- az infláció féken tartása,
- a foglalkoztatás és a munkanélküliség kezelése,
- a pénzügyi rendszer „karbantartása”,
- a nemzetközi áru- és pénzpiaci egyensúly megőrzése,
- az olyan általános értékek, mint az élet, a testi épség, a vagyonbiztonság valamint az esztétikus és egészséges környezet megóvása,
- a szociális „háló” kiépítése,
- a társadalompolitikai célkitűzések (mint pl. a szociális biztonság garantálása) gazdasági hátterének biztosítása,
- az olyan közösségi érdeket szolgáló gazdasági tevékenységek megoldása amelyeket nem vállalt fel intézet, vagy vállalat (pl. járdaépítés, árvíz elleni védelem stb.).

Ezen célok megvalósításához alkalmazott konkrét igazgatási eszközöket az e-learning tananyag keretében tárgyaljuk.

1.3. Az állami szerepvállalás eszközei

A közigazgatás által megoldandó célok a piac és a piaci szereplők meghatározó tényezőinek illetve működési folyamatainak befolyásolásával érhetők el. A kormányzat különböző igazgatási eszközöket alkalmazhat a gazdasági kapcsolatok, piaci folyamatok befolyásolására, a piaci szereplők mozgásterének meghatározására. Ezeket az alábbi kategóriákba sorolhatjuk:

Normatív eszközök:	Idetartoznak a jogi, erkölcsi, etikai, technikai illetve egyéb szabályok, amelyek elősegítik a gazdasági szereplők eligazodását és együttműködését a piaci folyamatokban a követendő magatartási szabályok előírásán keresztül.
Hatósági jogalkalmazás:	hatósági engedélyezés, kötelezés, tiltás, felügyelet, ellenőrzés, szankcionálás.
Az állam vagy az önkormányzatok közvetlen gazdasági tevékenysége:	Idetartoznak az állami beruházások (pl. autópálya-építés, állami intézmények építése üzemeltetése), megrendelések (közbeszerzés), az állami tulajdon kiszervezése (például állami kórházak üzemeltetési jogának magánkézbe történő átengedése) stb.
Fiskális politikai eszközök:	A gazdaságpolitikai és ezen belül a pénzügyi politikai célok költségvetési eszközökkel való előmozdítására vonatkozó központi állami döntések összessége. A gazdaságban keletkezett jövedelmek újraelosztása révén befolyásolja a vállalkozások és a lakosság rendelkezésére álló jövedelem nagyságát és elosztását. Fő elemei: a közkiadások (kormányzati vásárlások és a háztartásoknak és vállalatoknak juttatott transzferek) és az adóztatás, továbbá az államadósság kezelése (állami kölcsönök felvétele és törlesztése).
Monetáris politikai eszközök:	A jegybank a monetáris politika gyakorlati végrehajtása során végzett feladatai körében pl. a kötelező tartalékráta meghatározása, állampapír-kibocsátás, kamatpolitikai döntések. A monetáris politika feladata az árstabilitás biztosítása, amely tartósan alacsony infláció és inflációs várakozások együttesét jelenti. ²
Az információ-áramoltatás:	Idetartoznak az állami szervek által nyilvánosságra hozott, tájékoztatásként közzétett információk, amik elősegítik a piaci tervezését, a kockázatok felmérését (pl. a jegybank jelentése az infláció alakulásáról) vagy azok az útmutatók, ajánlások, amelyek ismertetik az egyes hatóságok jogalkalmazási gyakorlatának alapjait, ezáltal segítik az önkéntes jogkövetést (például a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének ajánlásai, vezetői körlevelei).
Gazdasági tervezés:	A kormány feladata a társadalmi-gazdasági tervek kidolgozása és megvalósítása. Ennek keretében történik a kormányzati célok politikai döntéshozók általi meghatározása és a célok elérést szolgáló eszköztárral kapcsolatban pedig a leghatásosabb megoldások (intézkedések) kiválasztása. ³
Nem formalizált eszközök:	kampány, oktatás.

² Kaponya Éva szerk. (2012) Monetáris politika Magyarországon 2012, Magyar Nemzeti Bank

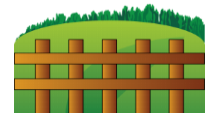
³ Báger Gusztáv (2010) A nemzetgazdasági tervezés megújításának koncepciója, Pénzügyi Szemle, 55:3, pp. 424-443.

A fenti igazgatási eszközfajtákra további példákat az e-learning tananyagban találunk.

2. Kereskedelmi szakigazgatás

2.1. Elsődlegesen védett társadalmi értékek – a kereskedelmi szabályozás szerepe és célja

A kereskedelem a nemzetgazdaság meghatározó ága és a mindennapi élethez nyújt szolgáltatásokat. A kereskedelem állami szabályozásának elsődleges célja, hogy a kereskedelmi tevékenység gyakorlásának szabadságát megtartva, a kereskedelem folytatásának alapelveit és feltételeit szabályozza, különös tekintettel a gazdasági környezet, a kereskedők és a vásárlók érdekeire, a tisztességes kereskedelmi gyakorlat, a fogyasztókkal szembeni tisztességes magatartás megtartására. **Az államnak a belföldi és külföldi áru- és szolgáltatásforgalommal kapcsolatos magatartásait, cselekvési programjait, valamint az ezt megvalósító eszköz- és intézményrendszert együttesen kereskedelempolitikának nevezzük.**

Az állami beavatkozás eltérő mértékű lehet. Ha az állami beavatkozás csekély mértékű és a kereskedelmi folyamatokat főként – ha nem teljesen – a piaci szereplők magatartása szabályozza akkor **szabad kereskedelemről** beszélünk.

A kereskedelem állami szabályzó eszközei terén különbséget kell tennünk a belföldi kereskedelmi és a külkereskedelmi folyamatokat befolyásoló állami eszközök között.

Belföldi és külkereskedelmi folyamatok befolyásolására alkalmazható állami eszközök az alábbiak:

Engedélyezés	Ez a gyakorlat valamely hatóság engedélyét írja elő a kereskedelmi ügylet megvalósításának előfeltételeként. Segíti a forgalom ellenőrzését, számbavételét, védi a fogyasztók érdekét, de lehetőséget ad a korlátozásokra is.
---------------------	---

Egyéb adminisztratív korlátozások	Bizonyos termékek kereskedelmi forgalomba hozatalát, szolgáltatások nyújtását meghatározott feltételek meglétéhez, a termékekre, a kereskedelmi ügyletre vonatkozó követelményekhez kötheti az állam. Ilyen pl. szabványok megtartása, egészségügyi biztonsági, környezetvédelmi normák betartása, speciális (képesítésre vonatkozó) okmányokkal való rendelkezés, vámeljárási, stb. Ezek az eszközök jogos és ésszerű elvárásokat
--	--

tartalmaznak a fogyasztók, a közegészségügy, a közrend, a közbiztonság stb. védelme érdekében. Akkor válhatnak szükségtelen gátló tényezővé, ha a velük kapcsolatos eljárás öncélúvá és bürokratikusává válik.

Adók	Az adók alkalmazása a kereskedelemben többnyire úgy jelentkezik, hogy bizonyos kereskedelmi cikket, szolgáltatásokat nagyobb vagy kisebb adóteherrel sújtják, mint a többi árucikket, attól függően hogy ezzel az állam bizonyos termékek iránti keresletet vissza kívánja szorítani (pl. népegészségügyi termékadó, azaz a „chipsadó”) vagy éppen ösztönözni akarja (pl. mezőgazdasági termelők adókedvezménye).
Állami támogatások (szubvenciók)	<p>Olyan költségvetési forrásból származó, vissza nem térítendő állami támogatás, melyet a támogatásban részesülő nyereségelven működő vállalatok a meghatározott kereskedelempolitikai céloknak megfelelően kötelesek felhasználni.</p> <p><i>A gazdaságpolitikai cél szempontjából a szubvenció lehet termelési szubvenció, melynek célja, hogy az állami szervek által kedvezőtlennek ítélt piaci hatásokból fakadó problémákat enyhítse, megoldását pénzügyi juttatással elősegítse (hazai agrártermékek, élelmiszerek támogatása); exportszubvenció (a kivitelt támogató); importszubvenció (a behozatal növelésére használható).</i></p>
Devizapolitikai eszközök	A devizakeretek és az árfolyamok megállapítása lehetővé teszi a külkereskedelemben való beavatkozást.
Árfolyamok	Az árfolyamok nagysága, annak változása befolyásolja az exportőrök és importőrök jövedelmét, így áttételesen hatással van a kereskedelmi forgalom nagyságára is. Például a nemzeti valuta leértékelése rövid távon általában exportfokozó és importkorlátozó hatású.
Vámok	A vám első közelítésben az adó egy speciális fajtája, hiszen gyarapítja az állami költségvetés bevételeit. Emellett természetesen lényeges a külkereskedelemben betöltött szabályozó szerepe is: az importőrök vagy exportőrök számára megdrágítja az áruk árát, növeli a behozatal vagy kivitel költségeit, ezzel az elérendő gazdaságpolitikai cél szempontjából kedvező döntésre készíti őket.
Mennyiségi korlátozások (kontingens, kvóta)	A kormányzat által megállapított mennyiség, mellynél tilos többet importálni, vagy exportálni az adott termékből a vonatkozó naptári évben. Az export kvóta célja lehet, hogy korlátozzák valamely, a hazai piacon keresett, de a világpiacon is jól értékesíthető termék kivitelét, ezzel megakadályozva, hogy a hazai piacon hiány alakulhasson ki. Az import kvóta célja a hazai termelői érdekek védelme és a termelés ösztönzése.

2.2. Az ágazatra vonatkozó leglényegesebb szabályok

Magyarországon a kereskedelmi tevékenység folytatásának általános szabályait a kereskedelemről szóló **2005. évi CLXIV. törvény rögzíti.** Emellett az egyes kereskedelmi formák végzéséhez (pl. elektronikus kereskedelem), különböző termékek forgalmazásához, szolgáltatások nyújtásához (pl. a lovas szolgáltató tevékenység folytatása) az ágazati jogszabályok (Korm. rendeletek, miniszteri rendeletek) részletszabályokkal nyújtanak eligazítást. Ezen túlmenően, bizonyos kérdésekben a helyi viszonyokra tekintettel az önkormányzatok is rendelkeznek szabályozási jogkörrel. Így például meghatározhatnak a kereskedelmi tevékenységre vonatkozó speciális szabályokat (például szeszesital árusításnak rendjére, közterületen történő értékesítésre vonatkozó szabályok.)

Általános szabály, hogy annak, **aki Magyarország területén kereskedelmi tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a kereskedelmi hatóságnak bejelenteni.** A kereskedelmi tevékenység formáját – jogszabályi keretek között – a kereskedő maga választhatja meg. Jogszabály a közrend, a közbiztonság, az emberek, az állatok, a növények egészségének és életének védelme, a környezet védelme, közegészségügyi követelmények érvényesítése érdekében előírhatja, hogy meghatározott termékek forgalmazására irányuló kereskedelmi tevékenység kizárólag meghatározott hatósági engedéllyel és az előírások megtartásával folytatható.⁴

2.2.1. A kereskedelmi tevékenységek folytatásának feltételei

A kereskedelmi tevékenység folytatásával összefüggésben különbséget kell tenni a **kereskedelmi tevékenység, mint bejelentéshez kötött tevékenység, az üzlet működési engedélye,** valamint az **egyedi engedély alapján folytatható kereskedelmi tevékenységek között.**

- Üzlet csak a kereskedelmi hatóság által kiadott **működési engedéllyel** vagy az üzlet üzemeltetésére irányuló szándéknak a kereskedelmi hatóság részére történő **bejelentését követően** üzemeltethető. A hatóság az **üzlet működési engedélyét** meghatározott termékek körére adja ki. Az üzletköteles termékek⁵ közül (pl. növényvédő szerek és hatóanyagaik, dohánytermékek) az üzletben kizárólag a működési engedélyben megjelölt termékek forgalmazhatóak.

⁴ A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény

⁵ Az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó rendeletében meghatározza azokat a termékeket, amelyek forgalmazása kizárólag üzletben megengedett. A 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet 3. sz. melléklete sorolja fel ezeket a termékeket.

- A kereskedőnek rendelkeznie kell a forgalmazott **termék eredetét hitelt érdemlően igazoló bizonylattal.**
- **A kereskedő köteles biztosítani,** hogy a **vásárló** a megvásárolni kívánt termék jellegétől függően annak **méretét, súlyát, illetve használhatóságát ellenőrizhesse** az üzletben.
- Egyes termékek kiskereskedelmi tevékenység keretében való értékesítéséhez **meghatározott szakképesítéssel** kell rendelkezni.
- Az üzletekben jól látható és könnyen hozzáférhető helyen **el kell helyezni a vásárlók könyvét.** A vásárlók a vásárlók könyvébe bejegyezhetik az üzlet működésével, az ott folytatott kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos panaszait és javaslataikat. A vásárlót e jogának gyakorlásában megakadályozni vagy befolyásolni tilos.
- Az **üzlet nyitvatartási idejét** a vásárlási szokások, a foglalkoztatottak és a lakókörnyezet érdekeinek figyelembevételével a kereskedő állapítja meg, tekintettel arra, hogy a települési önkormányzat képviselő-testülete a helyi sajátosságok figyelembevételével az üzletek éjszakai (22 óra és 6 óra közötti) nyitvatartási rendjét rendeletben szabályozhatja.

2.2.2. A kereskedelmet kiszolgáló szolgáltató tevékenység folytatásának általános feltételei

- Aki **bevásárlóközpontot** kíván üzemeltetni, köteles az erre irányuló szándékát a kereskedelmi hatóságnak bejelenteni.
- **Vásár és piac** a kereskedelmi hatóság által kiadott vásár-, illetve piacüzemeltetési engedély birtokában üzemeltethető.
- **Helyi termelői piac** a kereskedelmi hatóságnak történő bejelentéssel üzemeltethető.

2.2.3. A kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységek folytatásának általános feltételei

A kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységek körébe tartozik az idegenvezetői tevékenység, lovas szolgáltató tevékenység, szálláshely-szolgáltatás, utazásszervezői és utazásközvetítői tevékenység. Ezen szolgáltatási tevékenységeket kizárólag a kereskedelmi hatóság engedélyével lehet folytatni. A tevékenység folytatásának feltételeit (pl. szakképesítés, szakmai gyakorlat, vagyoni biztosíték megléte) a kereskedelemről szóló törvény és ágazati rendeletek határozzák meg.

2.2.4. A dohánytermékek forgalmazására vonatkozó speciális szabályok

Az Országgyűlés 2012 szeptemberében fogadta el a „Trafiktörvény” néven ismertté vált jogszabályt, mely a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szól.⁶

A törvény szerint:

- a dohánytermékek kiskereskedelme Magyarországon **kizárólagosan az állam hatáskörébe utalt tevékenység**, melynek gyakorlását az állam koncessziós szerződéssel meghatározott időre átengedheti; ha átengedte, a dohánytermék kiskereskedelmi engedély birtokában végezhető a tevékenység.
- A dohányboltban – 2013. július 1-től – főszabály szerint a dohánybolt önálló üzlethelyiség, ahol csak dohány és kiegészítő termékeket lehet árusítani. Abban a kivételes esetben nyújt lehetőséget a jogszabály úgynevezett „elkülönített helyen” dohánytermékeket árusítani, ha ez önálló üzlethelyiségben nem megoldható. Ilyen lehet egy kislélekszámú községben, ahol élelmiszerboltban, elkülönített helyen – tehát önálló falakkal körülhatárolt, bejárati ajtóval is rendelkező részben – engedélyezik az árusítást.
- Dohánytermék kiskereskedelmi tevékenységet **egyéni vállalkozó** vagy olyan **gazdasági társaság** folytathat, amelynek legalább egy természetes személy tagja korlátlan felelősséggel tartozik a társaság kötelezettségeiért.
- A dohánytermék kiskereskedelmi tevékenység folytatásához **a vámhatóság engedélye szükséges.**

2.3. A szakigazgatási feladatokat ellátó hazai szervezetrendszer és feladataik

2.3.1. Központi szint (MKEH Kereskedelmi és Piacfelügyeleti Hatóság)

A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal a főigazgató által vezetett központi szerv, amely öt, igazgatók által vezetett országos illetékességű hatóságból áll. Jelen szakigazgatási terület szempontjából kiemelendő a Kereskedelmi és Piacfelügyeleti Hatóság, amely az alábbi feladatcsoportok tekintetében végez hatósági tevékenységet:

Külkereskedelmi hatósági és egyéb feladatok

egyes árukra, szolgáltatásokra vagy országokra vonatkozó behozatali és kiviteli engedélyezési feladatok, illetve korlátozásokhoz kapcsolódó feladatok ellátása; a védintézkedések, a mennyiségi korlátozások és felügyeleti eljárások működtetése, az import vámkontingensekhez

⁶ 2012. évi CXXXIV. törvény

<p>A kábítószer- prekurzorokkal kapcsolatos feladatok</p>	<p>kapcsolódó biztosíték kezelése. közösségi belső forgalmat, kivített, behozatalt érintő hatósági engedélyezési, nyilvántartásba vételi feladatok ellátása, a tevékenységet végzők ellenőrzése, statisztikai és ellenőrzési célú adatgyűjtés és azok feldolgozása, továbbá a hazai és nemzetközi együttműködés szervezése és fenntartása.</p>
<p>Kereskedelmi hatósági feladatok</p>	<p>az utazásszervezői és/vagy utazásközvetítői tevékenységet folytató szolgáltatók engedélyezésével, bejelentésével, nyilvántartás vezetésével kapcsolatos közigazgatási hatósági feladatok ellátása; nyilvántartás vezetésével kapcsolatos közigazgatási hatósági feladatok ellátása a bejelentéshez kötött – letelepedett, határon átnyúló – idegenvezetői, tartós szálláshasználati szolgáltatási, valamint a letelepedett lovas szolgáltató tevékenységet folytató szolgáltatók kapcsán.</p>
<p>Közraktározás- felügyeleti feladatok</p>	<p>a közraktári tevékenység gyakorlásához szükséges feltételrendszer kidolgozása és folyamatos alakítása; a közraktári tevékenységgel kapcsolatos jogi szabályozás szakmai előkészítése, szabályozásának továbbfejlesztése és végrehajtás.</p>
<p>Piacfelügyeleti feladatok</p>	<p>az elsőfokú piacfelügyeleti hatósági feladatok ellátása, a gazdasági célfelhasználásra szánt – a forgalomba kerülő, a létesítményekbe beépített – készülékek, berendezések, rendszerek, mérőeszközök megfelelőségének ellenőrzése, a külön jogszabályban meghatározottak szerint; nem megfelelőség feltárása esetén az eljárás megindítása, súlyos veszély esetén azonnali intézkedés elrendelése.</p>

2.3.2. Települési szint

Helyi szinten a kereskedelmi és vendéglátóipari tevékenységgel összefüggő közigazgatási feladatok elsődleges címzettje a jegyző. A **jegyző feladata** ezzel összefüggésben öt jól elhatárolható igazgatási feladattípusból sorolható:

- a bejelentett kereskedelmi és vendéglátóipari **tevékenység engedélyezése**,
- az engedélyezett tevékenységekkel összefüggő **releváns adatok hatósági nyilvántartása** (pl. üzemeltető személyi adatai, tevékenység folytatásának helye, nyitvatartási idő stb.)
- ezen adatokban bekövetkezett **változások kérelemre történő átvezetése**,
- a szokásostól **eltérő működési feltételek külön engedélyezése** (pl. 20 óra utáni nyitva tartás engedélyezése, szeszesital forgalmazása),
- tevékenység megszűnése vagy megszüntetése esetén a **nyilvántartásból való törlés**.

A kereskedelmi és vendéglátóipari tevékenység bejelentésével, engedélyezésével összefüggő hatósági eljárás részletes szabályai és menetét az e-learning tananyagban ábrával szemléltetjük.

2.3.3. A kormányablakok hatáskörét érintő hatósági feladatok

A kereskedelmi és vendéglátó ipari tevékenység folytatásával összefüggő hatósági kérelmek típusait az e-learning tananyagban soroljuk fel táblázatos formában.

2.4. Élethelyzetek

2.4.1. Esetmegoldás: Lovas szolgáltató tevékenység jogosulatlan folytatása

(i) Eset ismertetése

Az MKEH Idegenforgalmi Hatósági Iroda Ellenőrzési Osztály (továbbiakban: hatóság) munkatársai 2011. november 10-én a körzetileg illetékes Rendőrkapitányság munkatársainak bevonásával ellenőrzést végeztek Pata Farm Lovasklub Egyesület (szolgáltató) győri telephelyén. Az Egyesület /lovagoltatás, lovas oktatás, terep- vagy túralovaglás, fogathajtás / lovas szolgáltató tevékenységgel foglalkozik. A hatóság képviselői tájékoztatták a szolgáltatót, hogy a tevékenység jogszerűen akkor folytatható - a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (Kertv.) 6/C § (1) alapján -, ha az ez irányú szándékot a kereskedelmi hatóság felé bejelentik.

A hatóság képviselői az ellenőrzésről és a tapasztalt jogsértésről jegyzőkönyvet vettek fel, melyet a szolgáltató képviselője elolvasás után, mint a történetekkel mindenden megegyezőt, jóváhagyólag aláírt és egy példányt a helyszínen átvett.

A szolgáltató 2011. december 4-én a tevékenység megkezdését bejelentette az MKEH-nél, mely megfelelt a vonatkozó jogszabályi követelményeknek és az illetéket is megfizették. A területileg illetékes szakhatóság a lovas szolgáltatási hatósági tevékenység hatósági nyilvántartásba vételéhez hozzájárult. A hatóság ezek után a szolgáltatót bejegyezte a lovas szolgáltatási tevékenység végzésére jogosult szolgáltatókról vezetett nyilvántartásba.

A hatósági ellenőrzés során tapasztalt jogsértés miatt az ellenőrző hatóság hivatalból eljárást indított. A 2011. december 18-án kelt határozatban a lovas szolgáltatót 44.000 Ft pénzbírság megfizetésére kötelezte a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény rendelkezései alapján, miszerint „ha a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság ellenőrzése során megállapítja, hogy a szolgáltató a bejelentés köteles tevékenységet bejelentés nélkül ténylegesen folytatja (...), bírságot szab ki.”⁷

(ii) Kérdések (K) az esettel kapcsolatban

K1	Milyen feltételeknek kell eleget tenni a vállalkozónak a lovas szolgáltató tevékenység folytatásához?
----	---

(iii) Az eset megoldása: jogszerű válaszok (V)

V1	Aki lovas szolgáltató tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a kereskedelmi hatóságnak bejelenteni.
V2	A lovas szolgáltató tevékenységet folytatón kívül más személy lovagoltatásával is járó lovas szolgáltató tevékenységet az a vállalkozás folytathat, amelynek nincs hatvan napot meghaladóan lejárt esedékességű, az adózás rendjéről szóló jogszabály szerint végrehajtható köztartozása,
V3	Amelynek vezető tisztségviselője, vezető beosztású munkavállalója, illetve egyéni vállalkozás esetén az egyéni vállalkozó nem volt olyan vállalkozás tulajdonosa, tagja, vezető tisztségviselője, vezető beosztású munkavállalója, amelyet a tevékenység

⁷ 2009. évi LXXVI. törvény a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól 25. § (1)

	megkezdését megelőző egy éven belül a lovas szolgáltató tevékenységével összefüggésben az állat-egészségügyi és az állattartási körülményekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt jogerős hatósági határozatban eltiltottak a lovas szolgáltató tevékenység végzésétől,
V4	amely által munkavállalóként vagy foglalkoztatásra irányuló egyéb jogviszony alapján foglalkoztatott legalább egy személy, illetve egyéni vállalkozás esetén az egyéni vállalkozó rendelkezik a külön jogszabályban meghatározott szakképesítéssel. ⁸

2.4.2. Esetmegoldás

(i) Eset ismertetése: Zenés, táncos rendezvény tartásának engedélyezése

A Szentendrei Borászati Egyesület 2013. szeptember 20-án „Szüreti sokadalom” elnevezéssel zenés, táncos rendezvényt szeretne tartani Szentendre város területén Főtér 3. szám alatt lévő közösségi házban a bor turizmus népszerűsítése és az idegenforgalom fellendítése érdekében. Az eseményre körülbelül 800-1000 főt várnak.

Az Egyesület képviselője 2012. augusztus 3-án felkereste a kormányablakot, ahol tájékoztatást kért, hogy milyen közigazgatási hatósági engedély beszerzése szükséges a rendezvény megtartásához és ehhez milyen dokumentumok, igazolások csatolása szükséges.

Az ügyintéző tájékoztatta, hogy Szentendre közigazgatási területén az engedélyköteles zenés, táncos rendezvény tartásához a szabadtéri rendezvény esetében a rendezvény szervezőjének jogszabályban előírt adattartalmú rendezvénytartási engedély iránti kérelmet a meghatározott szakhatósági állásfoglalásokkal együtt kell Szentendre Város Címzetes Főjegyzőjéhez benyújtania. A kérelmét a kormányablaknál is előterjesztheti.

Az ügyintéző felhívta továbbá az Egyesület képviselőjének a figyelmét, hogy engedély iránti kérelemhez bizonyos dokumentációkat is csatolnia kell, ezek

- a rendezvénynek helyt adó épület azonosításához szükséges, továbbá alapterületére, befogadóképességére vonatkozó adatok,
- a kérelmező nevét, valamint székhelyét, cégjegyzékszámát
- a rendezvény megnevezése
- a rendezvényhez kapcsolódó szolgáltatások megnevezése
- a zenés, táncos rendezvény gyakoriságáról, megtartásának napjairól, kezdésének és befejezésének időpontjáról szóló nyilatkozat
- a biztonsági terv
- a tűzvédelmi szabályzat.

Az ügyintéző felhívta az ügyfél figyelmét, hogy a rendezvénytartási engedélyezési eljárásért 3.000 Ft illetéket kell fizetni, melyet illetékbélyeg formájában kell megfizetni és az eljárást kezdeményező iratra, azaz a kérelemre kell felragasztani.

A Borászati Egyesület az ügyintéző tájékoztatása alapján elkészítette, és benyújtotta a kérelmet.

A kérelmet a kormányablak ügyintézője továbbította a jegyzőnek, aki hatáskörrel rendelkezik a kérelmet az engedélyezési eljárásban elbírálni. A jegyző az engedélyezési eljárás keretében a részt vevő szakhatóságokkal közösen helyszíni szemlét tartott a főtéren.

A szakhatóságok állásfoglalásukat a szemle megállapításairól felvett jegyzőkönyvbe foglalták.

Fővárosi Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Szentendrei-Pilisvörösvári Kistérségi Népegészségügyi Intézete az alábbi feltételekkel járult hozzá a rendezvény megtartásához:

- Ivóvíz korlátlan biztosítása a rendezvény időtartama alatt
- Dohányzás szabályainak betartása
- Hulladéktárolók kihelyezése a rendezvény idejére
- Hulladékkezelés szabályainak betartása

⁸ A Kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 6/C. § (1)-(2)

- Megfelelő mosdóhelyiségek biztosítása, illetve ezek folyamatos takarítása
- Elsősegélyről való gondoskodás, mentőláda elhelyezés

Szentendrei Rendőrkapitányság személy- és vagyonbiztonság védelme érdekében az alábbi feltételekkel járult hozzá a rendezvény megtartásához:

- Az ajtók, menekülési útvonalak szabaddá tétele biztosítva legyen.

Szentendre Város Önkormányzata Hivatásos Tűzoltósága az előírt tűzvédelmi követelmények érvényesítése érdekében az alábbi feltételekkel járult hozzá a rendezvény megtartásához:

- A menekülési ajtók (hátsó 2 és a főbejárat) felett akkumulátoros biztonsági világítást kell elhelyezni és az ajtók nyithatóságát felügyelő személyzettel folyamatosan biztosítani kell.
- A rendezvény helyszínére maximum 680 főt lehet beengedni.
- A rendező és felügyelő személyzet tűzvédelmi oktatását dokumentálni kell.
- A hátsó kijáratokhoz plusz egy darab tűzoltó készüléket kell elhelyezni.

Szentendre Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Építéshatósági Iroda nyilatkozott, hogy a rendezvény építményben tartása nem ellentétes az általános érvényű kötelező építésügyi előírásokkal és a helyi építési szabályzattal, így további feltételek kitűzése nélkül hozzájárult a rendezvény megtartásához.

A jegyző a szakhatósági állásfoglalások beszerzése után határozatban döntött a rendezvénytartási engedély kiadásáról, azzal a korlátozással, hogy a helyszín befogadóképességét 680 főben maximalizálta és az engedély megadásával egyidejűleg a zenés, táncos rendezvényt nyilvántartásba vette, és az igazolást kiállította a kérelmező részére.

(ii) Kérdések (K) az esettel kapcsolatban

K1	A meghívott zenekar a bejelentett rendezvény előtt 10 nappal lemondta a fellépést. A rendezvény szervezői csak két nappal későbbre, szeptember 22-re tudtak másik zenekart szervezni. Mi a teendője ebben az esetben a rendezvény szervezőjének?
K2	A rendezvény szervezője a fiatalok alkohollal történő esetleges kiszolgáltatásának megelőzése végett és az ebből adódó hatósági bírságok elkerülése érdekében korlátozni kívánja a rendezvény helyszínére történő belépést az életkort igazoló okmány előzetes felmutatásával, ami nagy felháborodást vált ki az Egyesület egyik tagjából, mert szerinte ez felesleges diszkrimináció és egyébként sincs erre joga a rendezőnek. Milyen jogi iránymutatást tudna adni a rendezvény szervezőjének a vitás kérdés eldöntésében?

(iii) Az eset megoldása: jogszerű válaszok (V)

V1	Az engedély jogosultja a kérelem adataiban bekövetkezett változásokat haladéktalanul köteles bejelenteni a jegyzőnek, aki -, ha a módosítás olyan jellegű, hogy az egyik szakhatóság jogkörét sem érinti az adatokban bekövetkezett változás - a bejelentés alapján a nyilvántartásba bejegyzi, és a módosított adatoknak megfelelő engedélyről szóló igazolást ad ki.
V2	A zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló Korm. rendelet szerint ⁹ a rendezvény szervezője amennyiben ezt előre meghirdette, korlátozhatja a fiatalok zenés, táncos rendezvény helyszínére való belépését olyan módon, hogy a zenés, táncos rendezvény helyszínére történő belépést az életkort igazoló okmány előzetes felmutatásához, vagy a fiatalok számára megkülönböztető jelzéssel ellátott belépőjegyhez (kártyához, karszalaghoz) köti.

2.5. Emlékeztetőül pontokban

⁹ A zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet 11. §

- (1) A kereskedés formáját a kereskedő választja meg, amely lehet üzlet, üzleten kívüli kereskedelem, csomagküldő kereskedelem, közterületi értékesítés, mozgóbolti árusítás, automatából történő árusítás, bevásárlóközpontokban, valamint vásárokon és piacokon történő árusítás.
- (2) A kereskedelmi szakigazgatási feladatok központi igazgatását a MKEH Kereskedelmi és Piacfelügyeleti Hatósága végzi.
- (3) Annak, aki kereskedelmi tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a kereskedelmi hatóságnak bejelenteni. Engedélyhez kötött termékek forgalmazása csak külön engedély birtokában folytatható.
- (4) A kereskedelmi tevékenység folytatásának általános feltételei: Bejelentési kötelezettség; Engedélyszerzési kötelezettség; A forgalmazott termék eredetének hitelt érdemlő igazolása (bizonylattal); annak biztosítása, hogy a vásárló ellenőrizhesse a termék lényeges tulajdonságát (pl. súly, méret); Szakképesítéssel rendelkező értékesítő; Vásárlók könyve.
- (5) A bejelentésekről illetve a működési engedélyekről a kereskedelmi hatóságnak nyilvántartást kell vezetnie, amelyet közzé kell tenni elektronikusan is, hogy ahhoz a hatóságok és a fogyasztók hozzáférjenek.
- (6) A jogszabály kereskedelmi hatóságként a mozgóboltok, a csomagküldő kereskedelem, az automatából történő értékesítés, valamint az üzleten kívüli (házaló) kereskedelem esetén a kereskedő székhelye szerinti település (a fővárosban a kerületi) jegyzőt jelöli ki. Minden más kereskedelmi forma esetében a tevékenység helye szerinti település jegyző a kijelölt kereskedelmi hatóság, akár a működési engedély, akár a bejelentés esetében.
- (7) A rendelet határozza meg azt a termékkört, amelyek csak működési engedéllyel rendelkező üzletben forgalmazhatók. E termékek a dohányárúk, a veszélyes anyagok és készítmények, egyes festékek és lakkok, az állatgyógyászati készítmények, a fegyver, lőszer, robbanóanyag, növényvédőszer, a nem veszélyes hulladékok, valamint az „A” és „B” tűzveszélyességi osztályba sorolt anyagok. E termékek forgalmazásához működési engedélyt kell kérni a tevékenység helye szerinti jegyzőtől, aki az egyablakos eljárási rend szerint ahol szükséges bevonja a szakhatóságokat, illetve a vállalkozás kérelmére helyszíni szemlét tart.

3. Fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelem nem más, mint a **fogyasztók érdekeinek védelme, érvényre juttatása**

- **a gazdasági élet, a piaci ügyletek szabályozása, a szabályok betartásának ellenőrzése;**
- **a fogyasztók tájékoztatása, oktatása, tudatosságra nevelése;**
- **az érdekérvényesítés lehetőségének megteremtése útján.**

A fogyasztóvédelem szabályozásának területe egy kiterjedt, gyors ütemben fejlődő terület, amely igyekszik lépést tartani az ipari, kereskedelmi, szolgáltatási piacok fejlődésével, a gazdasági szereplők piaci szokásainak folyamatos változásával.

A fogyasztók érdekeinek védelme több szereplő feladatát jelenti. A fogyasztókkal szembeni tisztességes magatartás, a megfelelő tájékoztatás kötelezettsége a termék gyártóját és az áru forgalmazóját terheli. Az állam és a közigazgatás a termékre vonatkozó biztonsági, minőségi normák előírásával, a kereskedelmi gyakorlat szabályozásával és a hatósági tevékenységgel igyekszik a fogyasztói alapjogokat garantálni. Az állami szerveken kívül a civil szféra is részt vehet a fogyasztók oktatásában, nevelésében, esetleges ingyenes jogsegély nyújtásával a fogyasztói érdekek érvényesítésében.

A fogyasztóvédelmi intézményrendszer modelljét az e-learning tananyagban ábrázoljuk.

3.1. Elsődlegesen védett társadalmi értékek – a fogyasztóvédelem szerepe és célja

A **fogyasztóvédelem célja**, hogy egyensúlyi helyzetet teremtsen a fogyasztó és a terméket gyártók, értékesítők, a szolgáltatást nyújtók között annak érdekében, hogy a fogyasztók optimális döntést hozhassanak, érdekeik hatékonyan érvényesüljenek. Napjainkban a modern technológiák, a globálissá vált gazdasági folyamatok korában, a kínálati piac eddig nem látott méreteket és sokszínűséget öltött. Nehezen várható el a fogyasztótól, hogy megismerje és mérlegelje a termékekkel, szolgáltatásokkal összefüggő összes releváns információt és az összes választási lehetőséget latba vetve racionálisan döntsön.

Ezért szükséges az állam **előzetes** (fogyasztók oktatása, káros, veszélyes forgalmazott termékek forgalomból történő kivonása stb.) és **utólagos** (jogsegélynyújtás, panaszok kivizsgálása) fogyasztóvédelmi tevékenysége.

3.2. Az ágazatra vonatkozó leglényegesebb szabályok

A fogyasztói érdekek átfogó védelme érdekében született a fogyasztóvédelemről szóló törvény (Fgytv.)¹⁰, amelynek tartalma és céljai összhangban állnak az Európai Unió elvárásokkal¹¹. **A törvény öt alapelvre épül**, melyek

- a fogyasztók egészségének és biztonságának védelme,
- a fogyasztók gazdasági érdekeinek védelme,
- a fogyasztók tájékoztatása és oktatása,
- a fogyasztói igények érvényesítése, illetve
- a fogyasztók képviselése.

Az öt fogyasztóvédelmi alapjog tartalma az e-learning tananyagban kerül kifejtésre.

3.2.1. A fogyasztóvédelmi hatóság tevékenységének területei

A fogyasztók védelme érdekében született előírások betartását a hatósági tevékenység keretében ellenőrzik, és mulasztás esetén kikényszerítik. A hatósági kötelezettség ellátása érdekében a fogyasztóvédelmi hatóság (FH) kérelemre és hivatalból hatósági ellenőrzéseket végez, továbbá kivizsgálja az e tárgyban érkező – hatáskörébe tartozó – közérdekű bejelentéseket, kérelmeket. A legfontosabb fogyasztóvédelmi előírásokat a hatósági ellenőrzések tükrében mutatjuk be. Az alábbiakban azokat a szabályokat tárgyaljuk, melyekre kiterjed az FH hatósági ellenőrzési jogköre.

(i) Általános, az egyes üzletek működésére vonatkozó előírások ellenőrzése

Általános, az egyes üzletek működésére vonatkozó előírások ellenőrzése során az FH vizsgálja az alábbiakat:

árfeltüntetés, árfelszámítás

Általános szabály szerint a fogyasztót írásban tájékoztatni kell a megvételre kínált termék eladási áráról és egységáráról, illetve a szolgáltatás díjáról (összefoglalóan ár). Az árat Magyarország törvényes fizetőeszközében kifejezve, a fizetőeszköz nemét (forint) vagy annak rövidítését (Ft) megjelölve kell feltüntetni.¹²

a tömegre értékesített ételek és térfogatra értékesített italok kiszolgált

Ide vonatkozó szabály, hogy a terméket úgy kell csomagolni, hogy a csomagolás ne befolyásolja hátrányosan a termék minőségét vagy mennyiségét, illetve, hogy tilos a fogyasztók hamis méréssel,

¹⁰ 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről (továbbiakban Fgytv.)

¹¹ Az 1995-ben elfogadott Fehér Könyv 23. fejezete foglalta össze az EU fogyasztóvédelmi jogharmonizáció követelményeit.

¹² Ftv. 14. §

mennyiségének ellenőrzése	számolással, az áru minőségének megrontásával történő megkárosítása.
az alkalmazott mérőeszközök hitelessége	A vásárló részére tömeg, térfogat vagy egyéb mérték szerint forgalmazott terméket - a nettó tömeget, térfogatot vagy egyéb mértéket feltüntető eredeti csomagolásban forgalmazott termék kivételével - csak mérésügyi hatóság által hitelesített mérőeszközzel történő lemérés után szabad kiszolgáltatni. ¹³
nyitva tartásról való tájékoztatás	A kereskedelemről szóló törvény szabályai szerint a kereskedő köteles az üzlet nyitvatartási idejéről és az abban bekövetkező változásokról a vásárlókat tájékoztatni. ¹⁴
nyugtaadási kötelezettség és a bizonylati fegyelem megtartása	Az általános forgalmi adóról szóló törvény szerint az adóalany köteles termékértékesítéséről, szolgáltatás nyújtásáról számla kibocsátásáról gondoskodni. Abban az esetben, ha az adóalany mentesül a számla-kibocsátási kötelezettség alól, köteles az előbbiek részére nyugta kibocsátásáról gondoskodni.

(ii) Piacfelügyeleti tevékenység

Az áruk és szolgáltatások biztonságosságával és megfelelőségével kapcsolatos ellenőrzési és felügyeleti feladatok ellátása – a fogyasztók élete, testi épsége és biztonsága védelmének valamint megfelelő tájékoztatása érdekében a FH a piacfelügyeleti tevékenység körében az alábbiak meglétét vizsgálja:

- termékek biztonságos kialakítása,
- kötelező jelölések (pl. műszaki adatok, CE megfelelőségi jelölés), dokumentumok (pl. használati-kezelési útmutató, műszaki dokumentáció) megléte,
- a Központi Piacfelügyeleti Információs Rendszerben (KPIR) szereplő letiltott, veszélyes termékek kiszűrése a kereskedelmi forgalomból,
- a Közösségi Gyors Tájékoztatási Rendszerben (RAPEX) bejelentett, az Európai Unió tagállamaiban veszélyesnek nyilvánított termékek kiszűrése a hazai kereskedelmi forgalomból.

(iii) Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalma

A FH fellép a fogyasztói döntéseket tisztességtelenül befolyásoló kereskedelmi gyakorlatokkal (a vállalkozás részéről nyújtott félrevezető szóbeli, írásbeli tájékoztatás nyújtása illetve jelentős információ elhallgatása) szemben, és eljárást folytat le, amelynek célja a vásárlók megtévesztésének és az ebből fakadó üzleti döntések meghozatalának csökkentése.

¹³ A kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rend. 23. § (2)

¹⁴ A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. Törvény 6. § (2) b)

(iv) Gazdasági reklámok megfelelőségének vizsgálata

Gazdasági reklámok megfelelőségének vizsgálata keretében a felügyelőség végzi

- a megjelenő reklámok tartalmának vizsgálatát,
- reklámtilalmak ellenőrzését.

Reklámtilalomba ütközik például a gyermek- és fiatalkorúak fizikai, szellemi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését károsító reklámok, a fegyver, lőszer, robbanóanyag reklámozása, vagy dohányáru reklámozása.

(v) Elektronikus kereskedelmi tevékenység

A fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi

- **a vállalkozás/szolgáltató honlapján közzétett előzetes tájékoztatásokat**, például hogy a szolgáltató beazonosítható-e feltüntetett adatok alapján (pl.: cégnév, székhely, adószám, telefonszám, e-mail cím),
- **a szerződés létrejöttét követő előírások** kapcsán azt, hogy a fogyasztó számára elérhető-e a honlapon a fogyasztói jogérvényesítés feltételeire vonatkozó tájékoztatás,
- **hogy a vállalkozó eleget tesz-e a jótállási jegy illetve a nyugta- és számlaadási kötelezettségének.**

(vi) Szavatosság, jótállás

A **szavatossági jog és a jótállás fogalmát** a Polgári Törvénykönyv határozza meg. A **jótállás lényege**, hogy a jótállás időtartama alatt a kötelezett garantálja, hogy a szerződést hibátlanul teljesíti, vagyis hogy az érintett termék kifogástalanul fog működni. (Emiatt szokták a jótállást a mindennapokban garanciának is nevezni.) Abban az esetben tehát, ha a fogyasztó jótállásból eredő jogát kívánja érvényesíteni, azt kell bizonyítani, hogy hibás teljesítés történt.

A **szavatossági jog** olyan szerződés alapján érvényesíthető, amelyben a felek kölcsönös szolgáltatásokkal tartoznak, és a kötelezett hibásan teljesít, vagy ha a szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában nem felel meg a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak. A kötelezett a hibás teljesítésért felelősséggel tartozik (kellékszavatosság).

Fogyasztói szerződés esetében az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a teljesítést követő hat hónapon belül felismert hiba már a teljesítés időpontjában megvolt, kivéve, ha e vélelem a dolog természetével vagy a hiba jellegével összeegyeztethetetlen.

Hibás teljesítés esetén a jogosult

- elsősorban - választása szerint - kijavítást vagy kicserélést követelhet, kivéve, ha a választott szavatossági igény teljesítése lehetetlen, vagy ha az a kötelezettnek a másik szavatossági igény teljesítésével összehasonlítva aránytalan

többletköltséget eredményezne, figyelembe véve a szolgáltatott dolog hibátlan állapotban képviselt értékét, a szerződésszegés súlyát, és a szavatossági jog teljesítésével a jogosultnak okozott kényelmetlenséget;

- ha sem kijavításra, sem kicserélésre nincs joga, vagy ha a kötelezett a kijavítást, illetve a kicserélést nem vállalta, vagy e kötelezettségének a jogszabályi feltételekkel nem tud eleget tenni - választása szerint - megfelelő árleszállítást igényelhet vagy elállhat a szerződéstől.

Ezen jogokhoz kapcsolódó igényérvényesítéssel kapcsolatban a FH-nak **korlátozott** a hatásköre. A hatóság végzi

- **a fogyasztóknak nyújtott szóbeli és írásbeli tájékoztatások vizsgálatát a szavatosság, illetőleg a jótállás alapján az őket megillető jogaik tekintetében,**
- **jótállási jegy átadásának és tartalmának vizsgálatát,**
- **minőségi kifogások szabályszerű intézésének vizsgálatát** (különösen a megfelelő tartalmú jegyzőkönyv felvétele a minőségi kifogásról).

Viszont a szerződéses jogviták kötelező jogi erővel történő eldöntésére kizárólag a bíróság rendelkezik hatáskörrel. A polgári bírósági eljárás alternatívájaként lehetőség van a békéltető testület segítségét igénybe venni a vita eldöntésében.

(vii) Panaszkezelés

A FH vizsgálja, hogy az ügyfelek írásbeli, szóbeli panaszait a vállalkozások jogszerűen kezelik-e, ellenőrzik a vásárlók könyvének elhelyezésére és kezelésére vonatkozó előírásokat, illetve a vásárlók könyvi bejegyzés és egyéb írásbeli panasz 30 napon belüli, érdemi megválaszolását, szóbeli panasz kezelését.

(viii) Utazás, vendéglátás

A kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltató tevékenységek jogszerű folytatását is ellenőrzi a FH a fogyasztók érdekeinek védelmére tekintettel. Ennek keretében ellenőrzi például a szálláshely-szolgáltatási tevékenységeket, a nemdohányzók védelmében hozott rendelkezések betartását a vendéglátó-ipari egységekben vagy a fiatalok alkohollal és dohánytermékkel való kiszolgálását.

(ix)Egyéb szolgáltatások ellenőrzése

A FH végzi földgázszolgáltatásra, villamos-energiaszolgáltatásra, távhőszolgáltatásra, közműves ivóvízellátásra, hírközlési szolgáltatásra vonatkozó rendelkezések lakossági fogyasztókkal szembeni megtartásának ellenőrzését, különös tekintettel az elszámolásra, a számlázásra, a díjfizetésre, a mérésre, ezen területeken a panaszkezelés megfelelőségére.

Nem tartozik a FH hatáskörébe az egyedi előfizetői szerződés és az általános szerződési feltételek tartalmára vonatkozó követelmények vizsgálata.

3.2.2. A fogyasztóvédelmi szankciók típusai

Ha a FH eljárása során megállapítja a fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértését, az eset lényeges körülményeinek - így különösen a jogsértés súlyának, a jogsértő állapot időtartamának, a jogsértő magatartás ismételt tanúsításának, illetve a jogsértéssel elért előny - figyelembevételével és az arányosság követelményének szem előtt tartásával az alábbi jogkövetkezményeket állapíthatja meg:

- elrendelheti a jogsértő állapot megszüntetését,
- megtilthatja a jogsértő magatartás folytatását,
- határidő tűzésével a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére kötelezheti a vállalkozást,
- a jogszerű állapot helyreállításáig feltételhez kötheti, vagy megtilthatja az áru forgalmazását,
- illetve értékesítését,
- a jogszerű állapot helyreállításáig terjedő időtartamra elrendelheti a jogsértéssel érintett üzlet ideiglenes bezárását,
- a jogsértés megállapításától számított legfeljebb egy évig megtilthatja az alkoholtartalmú ital, a dohánytermék, illetve a szexuális termék forgalmazását, e rendelkezések ismételt megsértése esetén pedig elrendelheti a jogsértéssel érintett üzlet legfeljebb harminc nap időtartamra történő ideiglenes bezárását,
- fogyasztóvédelmi bírságot szabhat ki.

3.3. A szakigazgatási feladatokat ellátó hazai szervezetrendszer és feladataik

Magyarországon a fogyasztóvédelmi intézményrendszer hárompólusú, hiszen beszélhetünk állami, önkormányzati és érdekképviselői (civil) fogyasztóvédelmi intézményekről¹⁵. Témánk szempontjából az állami intézményrendszer felépítésének, feladatainak és működésének megismerése az elsődleges, ugyanis ezzel összefüggésben lát el bizonyos közvetítői, kapcsolatteremtői feladatokat a kormányablak, az ügyfél és az eljáró szerv között.

2011. január 1-jétől az állami fogyasztóvédelmi hatóság szervezetrendszere a kormányhivatalok szervezetén belül működő **területi fogyasztóvédelmi felügyelőségekből** -, ahol első fokon történik a hatósági eljárások lefolytatása, - és a szakmai irányítást gyakorló, másodfokú hatóságként eljáró **Nemzeti Fogyasztóvédelmi**

¹⁵ Sándor István: A magyar fogyasztóvédelmi jog, Unió Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft., 2003

Hatóságból áll. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság keretein belül működik az Európai Fogyasztói Központ is, amely más uniós államban vásárolt árukkal kapcsolatos problémák megoldásában nyújt segítséget.

3.3.1. Központi szint: Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH)¹⁶

A NFH feladatai jellegük alapján három csoportba sorolhatóak. Ezek a

- **Fogyasztói politika kidolgozása,**
- **Fogyasztók tájékoztatása és nevelése,**
- **Hatósági jogkörében** ellenőrzi a fogyasztóvédelmi rendelkezések betartását, eljár azok megsértése esetén.

3.3.2. Területi szint: Megyei Kormányhivatalok Fogyasztóvédelmi Felügyelőségei

A fogyasztóvédelmi feladatkörök ellátása érdekében a felügyelőségek hivatalból hatósági ellenőrzéseket végeznek, továbbá kivizsgálják a hatáskörükbe tartozó közérdekű bejelentéseket, kérelmeket. Jogsértés esetén a legtöbb fogyasztóvédelmi ügyben a Megyei Kormányhivatalok Fogyasztóvédelmi Felügyelőségei folytatják le az elsőfokú hatósági eljárást.

A fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi

- *az áru fogyasztók számára való értékesítésére,*
- *a forgalmazott termék minőségére, összetételére, csomagolására, megfelelőség értékelésére, megfelelőségi jelölésére,*
- *az áru hatósági árára,*
- *a fogyasztói panaszok intézésére,*
- *a fogyasztói szerződés keretében érvényesített szavatossági és jótállási igények intézésére,*
- *a forgalmazás vagy szolgáltatás nyújtása során az egyenlő bánásmód követelményére,*
- *a fogyasztók tájékoztatására*

vonatkozó rendelkezések betartását.

3.3.3. A kormányablakok hatáskörét érintő hatósági feladatok

2011. október 15-től a fogyasztóvédelmi panasz, közérdekű bejelentés kormányablakban is előterjeszthető, illetve az Ügyfélkapun keresztül is benyújtható.

3.3.4. Közérdekű bejelentés

A **közérdekű bejelentés** olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása, illetőleg megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

¹⁶ a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságról szóló 225/2007. (VIII. 31.) Korm. rendelet

A közérdekű bejelentést a beérkezéstől számított harminc napon belül kell elbírálni. Ha az elbírálást megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart, erről a bejelentőt a bejelentés beérkezésétől számított tizenöt napon belül – az elintézés várható időpontjának egyidejű közlésével – tájékoztatni kell.

Az eljárásra jogosult szerv a panaszost, illetőleg a közérdekű bejelentőt meghallgathatja, ha azt a bejelentés tartalma szükségessé teszi.

Az eljárásra jogosult szerv a vizsgálat befejezésekor a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről – az indokok megjelölésével – köteles a bejelentőt írásban vagy elektronikus úton haladéktalanul értesíteni.

A korábbival azonos tartalmú, ugyanazon bejelentő által tett ismételt, továbbá a névtelen bejelentés vizsgálata mellőzhető.

A közérdekű bejelentés alapján – ha alaposnak bizonyul – **gondoskodni kell:**

- a jogszerű, illetőleg a közérdeknek megfelelő állapot helyreállításáról vagy az egyébként szükséges intézkedések megtételéről;
- a feltárt hibák okainak megszüntetéséről;
- az okozott sérelem orvoslásáról, továbbá
- indokolt esetben a felelősségre vonás kezdeményezéséről.

A bejelentőt – a fent felsoroltak kivételével – nem érheti hátrány a közérdekű bejelentés megtétele miatt.

3.3.5. Panasz

A **panasz** a fogyasztó megnyilvánulása a hibák, hiányosságok, tévedések feltárására, mely megjelenhet szóban, írásban. A panasz címzettje lehet közvetlenül a gyártó, a kereskedő, a szolgáltató, de lehet a felügyelet szervük, vagy egy fogyasztóvédelmi szervezet is. A FH az egyetemes és közüzemi szolgáltatókkal kapcsolatosan csak meghatározott tárgyú panaszok kivizsgálását végzi.

Azt, hogy mely közüzemi szolgáltatóval szemben, milyen tárgyú panasz kivizsgálására rendelkezik hatáskörrel a FH, az e-tananyag tartalmazza.

A vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kizárólag lakossági felhasználó, illetve természetes személy díjfizető ügyében jogosult eljárni a FH. Az elszámolásra, számlázásra, díjfizetésre vagy mérésre vonatkozó, lakossági fogyasztónak nem minősülő felhasználók panaszainak kezelésére, valamint a lakossági fogyasztók egyéb panaszai esetén a Magyar Energia Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

3.4. Élethelyzetek

3.4.1. Esetmegoldás¹⁷: Fogyasztók életét, egészségét és biztonságát veszélyeztető termék forgalmazása

1. Az eset ismertetése

A Fejér Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége 2011. május 9-én mintavétellel egybekötött ellenőrzést tartott a Rossmann Magyarország Kft., Székesfehérvár, Rózsakő utca 13. szám alatt működő üzletében.

Az ellenőrzés során lefoglaltak egy gyümölcsformájú, „Füldörözsa” elnevezésű fürdőgolyó terméket, amelyről a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Piacfelügyeleti Főosztálya szakvéleményében megállapította, hogy a lefoglalt termék nem felel meg a forgalomba hozatal alapvető feltételeinek, ugyanis a szakvélemény szerint az élelmiszerrel összetéveszthető, gyümölcsformájú fürdő gél fulladásveszélyt jelenthet a nagymértékben veszélyeztetett - elsősorban a 3 évesnél fiatalabb - gyermekek körében.

A fürdőgolyó címkéjén szereplő információk alapján a hatóság beazonosította és megkereste a termék magyarországi forgalmazóját, az Avon Cosmetics Hungary Kft-t. A cég vezetője írásban megküldött nyilatkozatában előadta, hogy az általuk „Füldörözsa” néven forgalmazott termék nem azonos a vizsgálat tárgyát képező veszélyes termékkel. A vizsgált során kifogásolt terméket tehát nem az AVON hozta forgalomba, az nem is AVON termék.

Ezután a hatóság a terméket árusítótól, a Rossmann Magyarország Kft-től kért felvilágosítást a forgalmazóról. A Kft. tájékoztatása szerint a gyümölcs formájú fürdőgolyó termék beszállítója a Purple & Green Bt.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Piacfelügyeleti Főosztályának tájékoztató levelében foglaltak alapján, a Purple & Green Bt. telefonon keresztül, szóban nyilatkozott arról, hogy a kifogásolt terméket nagy tételben vásárolták az Európai Unió tagállamából. A terméket darabonkénti értékesítés céljából szállították a Rossmann Magyarország Kft-nek, a „feleslegessé vált” AVON „Füldörözsa” címkézésű csomagolóanyagban.

Mindezekre tekintettel a felügyelőség eljárást indított a Bt. ellen veszélyes áru forgalmazása miatt.

A Bt. képviselőjében a felügyelőségen megjelent Kalmár Elemér arról nyilatkozott, hogy korábban az AVON Hungary Kft. beszállítója volt a cég, a „Füldörözsa” elnevezésű terméket szállították be nekik. Egyik szállítmánynál ebből a „Füldörözsa” felirattal ellátott csomagolásból 50 darabot használtak fel a fürdőgolyó csomagolására, gyűjtőcsomagolásként. Egy gyűjtőcsomag 20 darab fürdőgolyót tartalmaz. A termék darabonkénti értékesítésre került a Rossmann Magyarország Kft-nek, így azt darabonként kellett volna az üzletébe kihelyezni, nem pedig a gyűjtőcsomagolásban. A szállítólevélen illetve a számlán is a termék darabonkénti értékesítésre szánt ára van feltüntetve; melynek igazolására a Bt. mellékelte a kiskunmajsai, kiskunfélegyházi, kiskunhalasi üzletben készült fotókat tartalmazó CD lemezt. A fotókon jól látszik, hogy az üzletébe kihelyezett fürdőgolyók ára 109,-Ft/db és azok darabonként vannak kihelyezve. A szakvéleményben foglaltakkal ellentétben nem egy csomag került 109,-Ft-ba, hanem egy fürdőgolyó ára 109,-Ft.

A Bt. mellékelte a holland beszállítónktól (Mades Cosmetics bv) bekért, a termék eredetét, származását igazoló-, illetőleg azok összetételét tartalmazó dokumentumok másolatát. A Bt. előadta továbbá, hogy a termék 1976. óta jogszerűen van forgalomban az Európai Unióban. Mindezekre tekintettel a Bt. az eljárás megszüntetését kérte.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Piacfelügyeleti Főosztály Laboratóriumában elvégzett vizsgálatok alapján azonban a termék nem felel meg a biztonságossági követelményeinek, mivel nehezen ismerhető fel a termék tényleges tulajdonsága, élelmiszerrel összetéveszthető, ezáltal veszélyt jelent a fogyasztókra, különösen a gyermekkorúakra.

¹⁷ Az eset a NFH Dél-alföldi Regionális Felügyelőségének DAF-01043-4/2009. ügyszámú jogerőre emelkedett, nyilvánosan közzétett határozatában foglalt tényállás alapján íródott.

A hatóság megállapította továbbá, hogy a gyümölcs formájú fürdőgolyók fulladás veszélyt jelenthetnek a kisgyermek számára, mivel belefértek a kis alkatrészek vizsgálóhengerébe.

2. Kérdések (K) az esettel kapcsolatban

K1	A fogyasztók mely alapvető érdekét veszélyezteti Ön szerint az esetben vizsgált termék a hatóság megállapításai alapján?
K2	A hatóság szakvéleménye alapján, a fogyasztóvédelmi jogszabályok mely rendelkezéseit sértette meg a termék magyarországi forgalmazója?
K3	Ön milyen szankciókat alkalmazna a jogsértő forgalmazóval szemben?
K4	Milyen cél elérésére alkalmasak ezek a szankciók?

3. Az eset megoldása: jogszerű válaszok (V)

V1	A fogyasztók életének, egészségének és biztonságának védelme
V2	<p>A megsértett jogszabályok köre: A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. Törvény (a továbbiakban Fgytv.) 3. § (1)-(3) bekezdés, 4. § (1)-(2) bekezdés, melynek rendelkezései kimondják, hogy</p> <p><i>3. § (1) Csak biztonságos termék forgalmazható.</i></p> <p><i>(2) A gyártó köteles gondoskodni a termék biztonságosságáról.</i></p> <p><i>(3) A forgalmazó nem forgalmazhat olyan terméket, amelyről tudja vagy a rendelkezésére álló tájékoztatás vagy szakmai ismeret alapján tudnia kellene, hogy nem biztonságos.</i></p> <p><i>4. § (1) A termék akkor biztonságos, ha a fogyasztó életét, egészségét, testi épségét a rendeltetésszerű vagy az ésszerűen várható használat mellett - ideértve a használhatóság időtartamát, valamint az üzembe helyezési, beszerelési, karbantartási előírások betartását - nem, vagy csak a rendeltetésszerű vagy ésszerűen várható használatával járó legkisebb mértékben veszélyezteti.</i></p> <p><i>(2) A termék biztonságosságát elsősorban a következők alapján kell megítélni:</i></p> <p><i>a) a termék (összetétele, csomagolása, valamint összeszerelésére, beszerelésére és karbantartására, felhasználására vonatkozó előírások) alapvető ismérvei,</i></p> <p><i>b) a terméknek más termékre gyakorolt - az együttes használat során ésszerűen várható - hatásai,</i></p> <p><i>c) a termék külső megjelenítése, címkézése, használati és kezelési útmutatója, hulladékkezelési vagy más tájékoztatója,</i></p> <p><i>d) a termék használatának hatása a fokozott veszélynek kitett - különösen a gyermek- és az időskorú - fogyasztókra.</i></p> <p>Az áruk és a szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdés, 2. § (1)-(2) bekezdés, mely kimondja, hogy az áruk biztonságosságának követelményeit jogszabály, nemzetközi szabvány, európai szabvány, illetve nemzeti szabvány határozza meg, valamint Nem hozható forgalomba olyan áru, amelynek tényleges tulajdonsága nem ismerhető fel, és ezért veszélyezteti a fogyasztók egészségét és biztonságát.</p>
V3	<p>A jogszabálysértővel szemben kiszabott szankciók:</p> <p>1. Fogyasztóvédelmi pénzbírság: A Purple & Green Bt. terhére a felügyelőség 50.000,-Ft fogyasztóvédelmi bírságot szabott ki.</p>

	<p>2. A felügyelőség a Bt. által forgalmazott gyümölcs formájú fürdőgolyók további forgalmazását megtiltotta.</p> <p>3. A Bt-t kötelezte arra, hogy az általa forgalmazott, a forgalomba hozatal alapvető feltételeinek meg nem felelő gyümölcs formájú fürdőgolyók bevizsgálása során felmerült 20.040,-Ft vizsgálati díjat fizesse meg.</p>
V4	<p>Szankciók célja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pénzbírság: anyagi joghátrány okozása, távoltartás a jövőbeli jogszabálysértésektől 2. Jogsértő magatartás abbahagyására kötelezés. 3. Az eljárás során felmerült költségek megtérítése

3.4.2. Esetmegoldás: Minőségi kifogás kivizsgálásának elmulasztása

4. Az eset ismertetése

Hollán Jolán 2012. január 2-án postai úton kapott egy küldeményt az Európai Ezoterika Központ Kft-től (a továbbiakban: Kft.), amely tartalmazott egy leírást az ügynevezett hét pergamenről, azok spirituális erejéről, illetve volt a borítékban egy beleegyező nyilatkozat, amely visszaküldésével az ügyfél megrendelhetette az ezoterikus szolgáltatást. A szolgáltatás teljesítése abban állt, hogy a Kft. küldött az ügyfélnek egy jóseszközt és hat darab számot, a szerencseszámait, amelyekkel játszhatott a legközelebbi lottósorsoláson. A megrendelés 1. pontjában szerepelt, hogy az ügyfélnek 90 nap áll rendelkezésére, hogy meggyőződjön a szolgáltatás, illetve a termék hatásáról és amennyiben nem elégedett a termék nyújtotta eredménnyel a szolgáltató visszaküldi a termék árát.

Hollán Jolán visszaküldte a megrendelő nyilatkozatot, a vételárat pedig a termék átvételekor a futárszolgálatnál egyenlítette ki. A termék a későbbiekben nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, ezért Hollán Jolán – a korábbi termékajánlatban biztosított lehetőségével élve - 2012. március 8-án visszaküldte a terméket és visszakérte annak árát.

A szolgáltató telefonon nem volt elérhető, ezért az ügyfél saját kézzel írt levelében tájékoztatta a szolgáltatót arról, hogy kéri vissza a vételárat és ne küldjenek neki a továbbiakban ajánlatokat.

A levél és a termék visszaküldése óta a Kft. nem válaszolt, a pénzüsszeget nem küldte vissza, viszont folyamatosan hasonló ezoterikus termékekről szóló ajánlatokat továbbított Hollán Jolán részére.

Ezek után Hollán Jolán úgy döntött, hogy a fogyasztóvédelmi hatósághoz fordul jogos érdekeinek érvényesítése érdekében kéri az ügy hatósági kivizsgálását.

5. Kérdések (K) az esettel kapcsolatban

K1	Rendelkezik-e hatáskörrel a fogyasztóvédelmi hatóság az ügy kivizsgálására?
K2	A fogyasztóvédelmi jogszabályok, mely rendelkezését/rendelkezéseit sértette meg – ha egyáltalán történt jogsértés-a Kft.?
K3	Milyen adat alapján lehet beazonosítani az ügyben eljáró illetékes hatóságot?
K4	A kérelmező ügyfélnek milyen iratokat szükséges csatolnia a kérelemhez a bizonyítás érdekében?
K5	Ön, az illetékes fogyasztóvédelmi hatóság helyében hogyan járna el? Milyen döntést hozna az ügyben?

6. Az eset megoldása

V1	Az Fgytv kötelező rendelkezéseket tartalmaz arra vonatkozólag, hogy a vállalkozásnak hogyan kell eljárnia az ügyfél által beérkezett írásbeli panasz intézésénél. Amennyiben a vállalkozás nem tesz eleget a jogszabályban előírt ezen kötelezettségeinek, a fogyasztó kérheti a hatóságtól a jogszerű magatartás kikényszerítését. Tehát ebben az esetben az ügyfél kérelmére a hatóság köteles eljárni, mivel hatáskörébe tartozó ügyről van szó.
V2	A Kft. azzal, hogy az írásban érkezett panaszra nem reagált, megsértette a Fgytv. 17/A § (4) bekezdését, miszerint <i>„Az írásbeli panaszt a vállalkozás - törvény eltérő rendelkezése hiányában - harminc napon belül köteles írásban megválaszolni. A panaszt elutasító álláspontját a vállalkozás indokolni köteles...”</i> és az Fgytv. 17/A § (5) bekezdését, mely szerint <i>„A panasz elutasítása esetén a vállalkozás köteles a fogyasztót írásban tájékoztatni arról, hogy panaszával - annak jellege szerint - mely hatóság vagy a békéltető testület eljárását kezdeményezheti. Meg kell adni az illetékes hatóság, illetve a vállalkozás székhelye szerinti békéltető testület levelezési címét.”</i>
V3	Az illetékesség megállapítása: az eljárás alá vont vállalkozás székhelye szerint illetékes megyei kormányhivatal fogyasztóvédelmi hatósága fog eljárni az adott ügyben.
V4	Az este minden körülményének megalapozott alátámasztása érdekében ügyfélnek a kérelméhez szükséges mellékelnie a Kft. által megküldött ajánlatot, megrendelés másolatát, a termékről kiállított számlát, illetve az ajánlott levélként feladott elállást tartalmazó levelének feladóvevényét.
V5	Az ügyben eljáró hatóság kötelezte a Kft-t arra, hogy a fogyasztók minőségi kifogásait mindenkor a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően intézze.

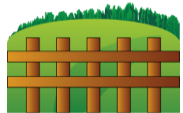
3.5. Emlékeztetőül pontokban

- (1) **A fogyasztóvédelem célja** a piaci forgalomban résztvevő végső felhasználó, lényegében a laikus vásárló védelme – aki nem szakmaszerűen üzött kereskedőként, vagy tovább feldolgozást végző termelőként vásárol. Az intézményesen biztosított védelem szempontjából ő tekinthető fogyasztónak, akár ténylegesen vásárol, akár potenciális vásárló, vagyis kereskedelmi reklámmal befolyásolható, lehetséges vásárló.
- (2) **A fogyasztói alapjogok** a következők: a fogyasztók egészségének és biztonságának védelme, a fogyasztók gazdasági érdekeinek védelme, a fogyasztók tájékoztatása és oktatása, a fogyasztói igények érvényesítése, illetve a fogyasztók képviselése.
- (3) **A fogyasztóvédelmi intézményrendszer** hárompólusú: államigazgatási-, önkormányzati-, és érdekképviselői (civil) fogyasztóvédelmi intézmények. Emellett a gyártó és forgalmazó elsődleges feladata a fogyasztókkal szembeni tisztességes kereskedelem folytatása.
- (4) **A hazai fogyasztóvédelmi szakigazgatás** szervezetrendszerét az alábbi szervek alkotják: Nemzetgazdasági Minisztérium / Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság / Megyei Kormányhivatalok Fogyasztóvédelmi Felügyelőiségei

- (5) **A kormányablakok elsődleges feladata** a fogyasztóvédelem terén az ügyfelek tájékoztatása és információnyújtás a fogyasztói jogokról, illetve fogyasztóvédelmi panasz, közérdekű bejelentések fogadása.
- (6) **A Fogyasztóvédelmi Hatóság feladatai** három fő csoportba sorolhatóak: (i) részt vesz a fogyasztóvédelmi politika kidolgozásában, (ii) gondoskodik a fogyasztók tájékoztatásáról, neveléséről, (iii) fogyasztóvédelmi hatósági jogkört gyakorol.
- (7) **A fogyasztóvédelmi hatósági ellenőrzés** kiterjed az áru fogyasztók számára való értékesítésére, a forgalmazott termék minőségére, összetételére, csomagolására, megfelelőség értékelésére, megfelelőségi jelölésére, az áru hatósági árára, a fogyasztói panaszok intézésére, a fogyasztói szerződés keretében érvényesített szavatossági és jótállási igények intézésére, a forgalmazás vagy szolgáltatás nyújtása során az egyenlő bánásmód követelményére, a fogyasztók tájékoztatására vonatkozó rendelkezések betartására.

4. Ipari szakigazgatás

4.1. Elsődlegesen védett társadalmi értékek – az ipari szakigazgatás szerepe és célja

Az ipari szakigazgatása a bányászattal, a feldolgozóiparral, valamint az energiagazdálkodással kapcsolatos állami cselekvésprogramot; az ilyen ipari tevékenység formák folytatására vonatkozó szabályokat, előírásokat (pl. ipari létesítmények építése és üzembe helyezése engedélyezésének feltételei, valamint egyes gépek és berendezések használatának szabályai); az ezt megvalósító, érvényesítő eszközöket (pl. hatósági engedélyezés, ellenőrzés, nyilvántartás, intézkedés tétel stb.); és az ehhez szükséges állami intézményrendszert foglalja magában.

Az ipari tevékenységre vonatkozó jogi szabályozás legfontosabb funkciói:

- az ipari tevékenységek biztonságosságáról való gondoskodás,
- az ipari tevékenységek szakszerűségének biztosítása,
- az energiával való racionális gazdálkodás,
- a kizárólagos állami tulajdon védelme,
- a piacnyitással (liberalizáció) összefüggésben speciális versenyfelügyelet, fogyasztóvédelem.

4.2. Az ágazatra vonatkozó leglényegesebb szabályok

Az ipari tevékenységek széles skálája miatt a szabályozás szerteágazó és sokrétű. Nincs olyan egységes keretszabályozás, amely átfogóan, az összes ipari tevékenységre kiterjedően meghatározná a legfontosabb előírásokat, a tevékenység folytatásának feltételeit. Átfogó szabályozást inkább az egyes alágazatokon belül találunk. Így külön szabályozás alá tartozik az energetika szektor, a bányászati és földtani tevékenység, illetve a feldolgozóipari ágazat, melyhez szorosan kapcsolódó mérésügyi és műszaki biztonsági szabályokat és hatósági tevékenységeket is ebben a fejezetben tárgyaljuk.

A másik problémát az ipari tevékenységekre vonatkozó szabályok lehatárolása jelenti, ugyanis számos más közigazgatási hatósági területre is átnyúlik ennek a szektornak a felügyelete, szabályozása.

Így például az iparbiztonsági hatósági feladatok (a veszélyes ipari üzemekkel kapcsolatos hatósági engedélyezési, felügyeleti, ellenőrzési feladatok) a katasztrófavédelmi igazgatáshoz kapcsolódnak (ezt a Rendészeti igazgatás tanegység keretében tárgyaljuk), az energiaszolgáltatásokkal kapcsolatos fogyasztói jogok és panaszok érvényesítése a fogyasztóvédelmi feladatok körébe tartoznak, de említhetnénk akár a munkavédelmi szabályok érvényesítését, ami szintén a közigazgatás más területéhez, a munkaügyi igazgatáshoz tartozik.

4.2.1. Energiaszektoral összefüggő szabályok

Az energia szektoron belül négy ágazatot célszerű elkülöníteni: villamosenergia, földgáz-, távhő- és atomenergia szektort. A szabályozás szempontjából meg kell különböztetni a **liberalizált** szektorokat (villamos energia, földgáz, távhő), ahol a hatósági feladatokat a Magyar Energia Hivatal (MEH) látja el, valamint a kiemelt kockázatot hordozó atomenergia szektort, amelynek felügyeletét az Országos Atomenergia Hivatal látja el.

(i) Villamos energia, földgáz

A villamosenergia-versenypiac kialakítása, az energiahatékonyság és fenntarthatóság érvényesítése, a felhasználók megfelelő villamosenergia-ellátása érdekében született a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (Vet.) és a törvény végrehajtási szabályait tartalmazó Korm. rendelet (273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet). A földgáz-versenypiac kialakítása, a hatékonyság és fenntarthatóság érvényesítése, a felhasználók megfelelő földgázellátása érdekében született a földgázellátásról szóló 2008. XL. törvény és a végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet. Ezek jogszabályok tartalmazzák a hazai villamos energia/földgáz szektorra vonatkozó keretszabályokat.

A szabályozással összefüggő legfontosabb jogi fogalmakat az e-learning tananyagban ismertetjük.

A szabályozás célja:

- a gazdaság versenyképességének segítése a hatékonyan működő villamosenergia/földgáz-versenypiac kialakításán keresztül,
- a fenntartható fejlődés érdekében az energiahatékonyság, az energiatakarékosság elveinek érvényesítése,
- a villamosenergia-hálózatokhoz/együttműködő földgázrendszerhez – az objektív, átlátható és az egyenlő bánásmód követelményeinek megfelelő – hozzáférés biztosítása,
- a felhasználók biztonságos, zavartalan, megfelelő minőségű és átlátható költségszerkezetű villamosenergia/földgáz-ellátása,
- a felhasználók érdekeinek hatékony védelme,
- a magyar villamos energia/földgáz-piac integrációja az EU egységesülő villamos energia/földgáz-piacaiba, különös tekintettel a transz-európai hálózatok létrehozására és fejlesztésére, valamint a villamosenergia-rendszer együttműködési képességének ösztönzésére,
- a megújuló energiaforrásból és a hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsoltan termelt villamos energia termelésének elősegítése.
- új hazai és nemzetközi szállító, elosztó és földgáztároló kapacitások létesítésének, fejlesztésének elősegítése, az együttműködő földgázrendszer hatékony és gazdaságos üzemeltetésének biztosítása, a hazai földgázforrások hasznosításának elősegítése.

Az engedélyezés általános szabályai:

- **Villamos energia termelése:** Villamos energiát termelni 50 MW vagy azt meghaladó névleges teljesítőképességű erőműben termelői működési engedély, 0,5 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítőképességű kiserőműben kiserőművi összevont engedély birtokában lehet.
- **A termelő az engedélye alapján értékesítheti** a saját maga által termelt villamos energiát, az átviteli rendszerirányítótól rendszerszintű szolgáltatások keretében átvett villamos energiát, a kötelező átvételi rendszer keretében átvett villamos energiát.
- **A hálózati engedélyesek** a villamosenergia-rendszer együttműködése, az átviteli és elosztó hálózathoz való hozzáférés biztosítása érdekében kötelesek¹⁸
 - az általuk üzemeltetett átviteli és elosztó hálózatot biztonságosan, hatékonyan és megbízhatóan, a környezetvédelmi követelmények, valamint az ellátásbiztonság figyelembevételével üzemeltetni, fenntartani,

¹⁸ VET 24. § (1)

- a karbantartási, javítási, felújítási munkákat, fejlesztéseket időben úgy elvégezni, hogy az általuk üzemeltetett átviteli és elosztó hálózat hosszú távon alkalmas legyen a villamos energia továbbítására, valamint kötelesek gondoskodni a szükséges készletekről és tartalékokról,
- az átviteli és elosztó hálózat üzemeltetéséhez szükséges műszaki feltételeket biztosítani.

Hálózatüzemeltetés¹⁹

A hálózati engedélyes a működési engedélyében meghatározott területen köteles gondoskodni a működési engedélye hatálya alá tartozó közcélú hálózat üzemeltetéséről, karbantartásáról, fenntartásáról, javításáról, felújításáról és fejlesztéséről. A fejlesztésre vonatkozó kötelezettségének oly módon köteles eleget tenni, hogy a működési engedélyében meghatározott területen valamennyi rendszerhasználó közcélú hálózathoz való hozzáférése biztosítható legyen. A munkák elvégzését a hálózati elem tulajdonosa, valamint a hálózati elemnek helyt adó ingatlan tulajdonosa köteles tűrni és a hálózati engedéllyessel együttműködni.

Az átviteli rendszerüzemeltető és az elosztó a hálózati elem tulajdonosával kötött megállapodásnak megfelelően az igénybevétellel arányos díjat fizet, ha a felhasználók ellátása érdekében a saját tulajdonú eszközök mellett idegen tulajdonban lévő hálózati elemet is igénybe vesz.

A „Zöld áramra” vonatkozó átvételi kötelezettség

A Vet. továbbra is fenntartja a megújuló energiaforrásból, illetve hulladékból nyert energiával, valamint kapcsoltan termelt villamos energia („zöld áram”) kötelező átvételének rendszerét, valamint felhatalmazást ad a Kormánynak, hogy differenciált átvételi árakat alkalmazzon a technológiától, a mérettől, a hatékonyságtól, illetve a piacra lépés időpontjától függően. A törvény szerint a Kormány rendeletben szabályozza a megújuló energiaforrásból, illetve hulladékból nyert energiával, valamint a kapcsoltan termelt villamos energia átvételi árát és az átvétel feltételeit, felhatalmazást adva a Magyar Energia Hivatalnak (MEH) a kötelezően átveendő mennyiség és az átvételi időtartam megállapítására. A MEH a kötelező átvétel időtartamát legfeljebb a beruházás megtérüléséig biztosíthatja, csökkentő tényezőként véve figyelembe az esetleges egyéb támogatásokat.

Villamosenergia-elosztás

¹⁹ 273/2007. (X. 19.) Korm. rend. a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról

Az elosztás keretében az elosztó feladata

- a működési engedélyében meghatározott hálózat zavartalan és biztonságos működtetése,
- a piaci szereplők versenysemleges kiszolgálása,
- a villamos energia továbbítása a felhasználókhoz,
- az adott terület elosztóhálózatának üzemeltetése, karbantartása, valamint szükség esetén annak fejlesztése.

Hálózatokhoz való hozzáférés

A hálózati engedélyesek üzemeltetésében álló átviteli és elosztó hálózatot a hálózati engedélyesek a rendszerhasználati díjak ellenében, szerződéskötési kötelezettség terhe mellett bocsátják rendelkezésre villamosenergia-továbbítás céljából a rendszerhasználók részére. Az átviteli és elosztó hálózathoz való hozzáférés feltételeinek biztosítaniuk kell az egyenlő bánásmódot, a hozzáférés feltételei nem adhatnak alapot visszaélésre, nem tartalmazhatnak indokolatlan korlátozásokat, valamint nem veszélyeztethetik az ellátás biztonságát és a szolgáltatás előírt minőségét.

(ii) Távhő

A távhő távolról szállított fűtési célú hő (energia), melynek szállítóközege lehet gőz vagy forró víz. A meleggel ellátni kívánt épületektől messzebb helyezkedik el az erőmű, hogy egyidejűleg több épület fűtése legyen megoldható, illetve, hogy a hőtermeléssel járó légszennyezőanyag kibocsátás ne közvetlenül a lakott területeken történjen. Az állam a távhőszolgáltatás szabályait egységesen szabályozza a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvényben, illetve a hozzá kapcsolódó végrehajtási rendeletben (157/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelet).

A szabályozással összefüggő legfontosabb jogi fogalmakat az e-learning tananyagban ismertetjük.

A szabályozás célja

Annak elősegítése, hogy a távhőszolgáltatást az élet-, az egészség- és a vagyonbiztonság, valamint a környezet és a természet védelmének érvényesülésével gazdaságosan, a nemzetgazdasági, a felhasználói, továbbá az energiatakarékossághoz fűződő érdekeknek és a műszaki-biztonsági előírásokban meghatározott követelményeknek megfelelően végezzék.

Az engedélyezés általános szabályai

- A **távhő termelése és szolgáltatása** – teljesítményhatár nélkül – **engedélyköteles** tevékenység. Az 5 MW vagy annál nagyobb névleges hőteljesítményű távhőtermelő létesítmény létesítése, bővítése, átalakítása, teljesítményének növelése és csökkentése, tüzelőanyagának megváltoztatása (a továbbiakban együtt: létesítés), továbbá megszüntetése engedélyköteles tevékenység.
- A távhőtermelő létesítmény távhőtermelésének tervezett **megszüntetése** előtt legalább egy évvel az engedélyes engedélyt köteles kérni a megszüntetésre a Hivataltól az érintett önkormányzat egyidejű értesítésével. A távhőtermelő tevékenység megszüntetése megtagadható vagy feltételhez köthető, ha az a távhőszolgáltatás biztonságát, vagy meghatározott ellátási kötelezettség teljesítését veszélyezteti.
- A távhőtermelői tevékenység és a létesítés esetében, ha a telephelyen a távhőtermelő berendezések névleges összes hőteljesítménye az 50 MW-ot nem éri el, **egyszerűsített engedélyezési eljárást** kell lefolytatni.
- A mennyiben az ügyfél a Vet. szerinti engedélyköteles tevékenységet is folytatni kíván, akkor egyidejűleg köteles kérelmezni a Vet. szerinti engedélyt is. Ebben az esetben a MEH távhővel és villamosenergiával kapcsolatos engedélyt egy engedélyben adja ki.

Az engedélyes kötelezettségei:

- a működési engedélyben meghatározott feltételeket teljesíteni;
- az ellátási kötelezettségnek eleget tenni;
- a folyamatos és biztonságos szolgáltatáshoz szükséges üzemeltetési és fenntartási feladatokat ellátni;
- az új vagy növekvő igények kielégítésére a szükséges fejlesztéseket elvégezni;
- a MEH által előírt tartalomban és formában az engedélyhez kötött tevékenységével és a felhasználói érdekekkel kapcsolatos adatokat és információkat a Hivatalnak, valamint – felhasználói panaszok esetén – a fogyasztóvédelmi hatóságnak és a felhasználói érdekképviselőknek megadni és hozzáférhetővé tenni.

4.3. Bányászati és földtani feladatok

A természeti erőforrások, az ásványkincsek kitermelésével a bányászat, mint önálló gazdasági ágazat foglalkozik. Az állam feladata a bányászat terén, hogy az ásványi nyersanyagok bányászatát, a geotermikus energia kutatását, kitermelését, a szénhidrogén szállító vezetékek létesítését és üzemeltetését, továbbá az ezekhez kapcsolódó tevékenységeket szabályozza, illetve felügyelje, az élet, az egészség, a

biztonság, a környezet és a tulajdon védelmével, valamint az ásvány- és geotermikus energiavagyon gazdálkodásával összhangban. Az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia természetes előfordulási helyükön állami tulajdonban vannak, viszont a bányavállalkozó által kitermelt ásványi nyersanyag a kitermeléssel, az energetikai célra kinyert geotermikus energia a hasznosítással a bányavállalkozó tulajdonába megy át.

4.3.1. Az engedélyezés általános szabályai

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (Bt.), és a végrehajtására kiadott 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet (Vhr.) szerint bányászati, építésügyi, gázforgalmazási, nyomástartó berendezések telepítési és a robbanóanyagokkal kapcsolatos tevékenységek engedélyezése a bányafelügyelet hatáskörébe tartozik.

Az engedélyezési eljárásokat a bányafelügyelet – néhány esetet kivéve – a Ket. előírása szerint végzi. Az ügyek elintézési határideje 20 nap. Az elintézési határidőbe a szakhatóságok ügyintézésére fordított napok nem számítanak bele. A kérelmet – a gyorsforgalmi utak célkitermelő helyeinek kivételével – az illetékes bányakapitánysághoz kell benyújtani.

Az eljárásokért a kérelem benyújtásával egyidejűleg felügyeleti díjat kell fizetni a **MBFH** számlájára. Mentessül a felügyeleti díj fizetése alól az, aki (amely szervezet) a bányafelügyelet részére felügyeleti díjat fizet.

A kért engedélyt, illetve jóváhagyást a bányafelügyeletnek el kell utasítania, ha a kérelmezőnek, aki a bányajáradék bevallására és fizetésére előírt kötelezettségét bármely, általa művelt kitermelőhely vonatkozásában nem teljesítette, illetve akinek bányászati bírság, vagy felügyeleti díj tartozása van.

A szabályozással összefüggő legfontosabb jogi fogalmakat az e-learning tananyagban ismertetjük.

4.3.2. Bányászati engedély

A bányafelügyelet a bányászati tevékenységek engedélyezési eljárásában az élet, az egészség, a biztonság, a környezet és a tulajdon védelmével, valamint az ásvány- és geotermikus energiavagyon gazdálkodással kapcsolatos követelményeket érvényesíti.

A követelmények tervezett teljesítését az ügyben eljáró bányafelügyelet szakhatóságok közreműködésével, azoknak az eljárásba való bevonásával bírálja el.

A bányászati engedélyezési eljárások a következők:

- Koncesszió
- Kutatás (pl. kutatási jog adományozás, kutatási terület visszaadása, kutatási jog átruházása)

- Bányatelek (pl. bányatelek megállapítás, bányatelek módosítás, bányászati jog átruházás)
- Védőpillér (pl. védőpillér kijelölés)
- Feltárás, kitermelés, bányabezárás, mezőfelhagyás (pl. kitermelés megkezdési határidő meghosszabbítása, nánya minősítése)
- Szénhidrogén bányászat, tárolás (pl. Földgáz kutatás és hasznosítás, Állami tulajdon bányavállalkozói tulajdonba adása)
- Célkitermelőhelyek (pl. Célkitermelőhely létesítése, kitermelés)
- Egyéb engedélyezések (pl. Bányászati létesítmények más célú hasznosítása)

4.3.3. Építésügyi engedélyezés

A bányafelügyelet hatáskörébe tartozó sajátos építményekre vonatkozó egyes építésügyi hatósági eljárások szabályairól szóló 53/2012. (III. 28.) Korm. rendelet alapján a rendelet hatálya alá tartozó építési tevékenység végzéséhez a bányafelügyelet engedélye szükséges. A bányafelügyelet építésügyi hatósági, illetőleg építésfelügyeleti feladatait első fokon a területileg illetékes bányakapitányság, másodfokon a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (a továbbiakban: MBFH) látja el.

A létesítményekhez kapcsolódó épületek építésügyi hatósági eljárásaiban a bányafelügyelet szakhatóságként működik közre.

A bányafelügyelet építésügyi hatósági engedélyéhez kötött létesítmények felsorolását az e-learning tananyagban ismertetjük.

4.3.4. Gázforgalmazás engedélyezése

A cseppfolyós propán-, butángázok és ezek elegyei tartályban vagy palackban történő forgalmazásának szabályairól és hatósági felügyeletéről szóló **94/2003. (XII. 18.) GKM rendelet** alapján **a bányafelügyelet engedélyezi** a pébégáz töltőtelepek és a töltőtelepen lévő, a gázpalackokra előírt időszakos ellenőrzésére, a nyomáspróbázás és a szükséges javítások elvégzésére szolgáló létesítmények építés-szerelését és üzembe helyezését, továbbá **ellátja e létesítmények és az ott végzett tevékenységek műszaki-biztonsági felügyeletét**, valamint a hatósági **ellenőrzését**. A pébégáz forgalmazásával kapcsolatos **piacfelügyeleti hatósági feladatokat** – a pébégáz kiskereskedelem kivételével – **a bányafelügyelet látja el**.

4.3.5. Nyomástartó berendezésekkel kapcsolatos engedélyezési tevékenység

A bányafelügyelet hatáskörébe tartozó egyes nyomástartó berendezések hatósági felügyeletéről szóló 23/2006. (II. 3.) Korm. rendeletet hatósági felügyelet alá helyezte a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó létesítményekbe telepített, ott üzemeltetett, valamint a cseppfolyós propán-bután gázokat és elegyeiket tartalmazó azon nyomástartó berendezéseket és egyszerű nyomástartó edényeket, amelyekben a legnagyobb megengedhető nyomás (PS) a 0,5 bar értéket meghaladja. A hatósági felügyeletet első fokon a területileg illetékes bányakapitányság, másodfokon a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal látja el. A nyomástartó berendezések műszaki és biztonsági követelményeire külön jogszabályok, szabályzatok előírásai vonatkoznak. A rendelet hatálya alá tartozó nyomástartó berendezéseket a bányafelügyelet engedélyével szabad meghatározott helyen létesíteni (felállítani), használatba venni, átalakítani, javítani.

4.3.6. Robbanástechnikával összefüggő engedélyezési tevékenység

- *Polgári robbanóanyagokkal kapcsolatos tevékenységek*, valamint a robbanóanyag forgalmazása bányafelügyeleti engedély birtokában végezhető.
- *Tűzijáték tesztek szállítását* csak az MBFH szállítás előtti jóváhagyásával lehet végezni.

4.3.7. Földtani engedélyezés

A MBFH földtani hatásköre alapján a földtani kutatási terveket és földtani kutatási zárójelentéseket engedélyezi, illetve jóváhagyja.

4.4. Mérésügy²⁰

A **méréstudomány** (metrológia) mértékegységek meghatározása, egységesítése, a mérés módjára vonatkozó tudományos-technikai, jogi, igazgatási ismeretek és tevékenységek együttese. A **mértékrendszerek kialakulását**, országos, sőt nemzetközi egységesítését gyakorlati, gazdasági és társadalmi valós igények kényszerítették ki.

- Egyrészt az emberek egymás közötti kapcsolataiban, a mindennapi élet tevékenységei, ügyletei során (mezőgazdaság, ipar, kereskedelem kapcsolatok) szükségessé vált egy egységesen elfogadott fogalmi rendszer, mértékrendszer meghatározása.

²⁰ A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. Törvény

- Másrészt az államhatalmi struktúra kialakulásával a központi irányításhoz egységes nyilvántartásokra van szükség (pl. birtokhatárok kijelölése, adók megállapítása), amely szintén egységesen alkalmazott és összehasonlítható mértékek alkalmazását igényli.

A mérésügyi állami szabályozás **célja** tehát a **mérések hazai és nemzetközi egységességének és pontosságának biztosítása** és ennek révén a **kutatási és fejlesztési, gyártási, kereskedelmi környezet színvonalának emelése**, továbbá a fejlett iparú országokkal kiépülő **gazdasági kapcsolatok bővítésének**, s ennek érdekében a **hazai termékek versenyképességének** a minőségbiztosítás mérésügyi eszközei által is megalapozott elősegítése.²¹

4.4.1. Joghatással járó mérés és eszközei

Joghatással jár a mérés, ha annak eredménye az állampolgárok és/vagy jogi személyek jogát érinti, különösen, ha a mérési eredményt mennyiség és/vagy minőség tanúsítására – a szolgáltatás és ellenszolgáltatás mértékének megállapítására – vagy hatósági ellenőrzésre és bizonyításra használják fel; továbbá az élet- és egészségvédelem, a környezetvédelem és a vagyonvédelem területén.

4.4.2. Hitelesítettési kötelezettség

A hitelesítettési kötelezettség **kötelező hitelesítésű mérőeszközökre** vonatkozik (ilyenek pl. a víz- és gázmérők, italkiszolgáló térfogatmérték, gumibroncsnyomás mérők stb.). Kötelező hitelesítésű mérőeszköz csak érvényes hitelesítéssel forgalmazható, használható vagy tartható használatra kész állapotban. A hitelesítettésről a belföldi forgalomba hozatal előtt (1. hitelesítés) a belföldi forgalomba hozónak, javítás után (javítás utáni hitelesítés) a javítást végzőnek, meghatározott időközönként (időszakos hitelesítés) a mérőeszköz tulajdonosának, illetve használójának kell gondoskodnia. A helyhez kötött mérőeszköz első hitelesítettése az üzembe helyező feladata.

4.4.3. Hitelesítési engedély, típusvizsgálat

A kötelező hitelesítésű mérőeszközök hitelesítési engedély alapján hitelesíthetőek. A hitelesítési engedélyt a mérésügyi szerv típusvizsgálat alapján adja ki. A hitelesítési engedély iránti eljárásban az ügyintézési határidő két hónap. A hitelesítési engedély megszerzéséről a mérőeszköz belföldi forgalomba hozója, vagy ha ez nem állapítható meg egyértelműen, a mérőeszköz felhasználója tartozik gondoskodni. A hitelesítési engedélyt a mérésügyi szerv visszavonhatja, ha a mérőeszköz-típus az engedélyezési okiratban foglaltaktól eltér, illetőleg a további hitelesítést vagy mérőeszköz-használatot újabb feltételekhez kötheti.

²¹ A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. Törvény, preambulumban

4.4.4. Hitelesítési eljárás

A mérőeszköz-hitelesítés célja annak elbírálása, hogy a mérőeszköz megfelel-e a vele szemben támasztott mérésügyi előírásoknak. A kötelező hitelesítésű mérőeszközök hitelesítése a hitelesítési előírásban és/vagy a hitelesítési engedélyben meghatározott mérésügyi vizsgálatból és a hitelesítés tanúsításából áll. A hitelesítés tényét a tanúsító jel és/vagy hitelesítési bizonyítvány tanúsítja.

4.5. A műszaki biztonság

A XXI. század műszaki fejlettsége, az alkalmazott technológiák bonyolultsága a minőséggel és biztonsággal szemben támasztott követelmények, a termékek és szolgáltatások megbízhatóságával szembeni elvárások összetett feladatok elé állítják az államot az egyes speciális veszélyes üzemi tevékenységet végző gazdasági szereplők működésének szabályozása, felügyelete területén.

A veszélyes üzemi tevékenységek folytatása során **a műszaki biztonság garantálása elsődlegesen az üzemeltető feladata**, akinek megfelelő szakértelemmel, képzettséggel, felelősséggel kell rendelkeznie az esetleges emberi életet, testi épséget, környezetet, vagyont veszélyeztető balesetek elkerülése érdekében.

Annak garantálására viszont, hogy a gazdasági szereplő műszaki biztonsággal kapcsolatos tevékenysége az elvárható szinten legyen az **állam előzetes** (betartandó műszaki biztonsági követelmények meghatározása; képzettségre vonatkozó előírások lefektetése, engedély köteles tevékenységek vizsgálata stb.) **és utólagos** (hatósági ellenőrzések végzése, követelmények betartatása, műszaki balesetek kivizsgálása) **beavatkozása szükséges.**

Azt, hogy mely létesítmények, berendezések tartoznak a hatóság műszaki biztonsági felügyelete alá, azt a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról és a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságokról szóló 320/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet sorolja fel. Ide tartozik például a nyomástartó berendezések, rendszerek engedélyezése, gázüzemű járművek üzemanyag-ellátó berendezései, az éghető folyadékok és olvadékok tárolótartályai és tároló létesítményeivel kapcsolatos eljárások.

A felügyelet alá tartozó létesítmények, berendezések tekintetében a műszaki biztonsági hatósági tevékenység kiterjed azok

- létesítésére, kivitelezésére, felállítására,
- üzembe helyezésére,
- üzemeltetésére,
- időszakos ellenőrzésére,
- vizsgálatát, átalakítását, javítását végző szervezetek tevékenységének ellenőrzésére,
- kezelését végzők szakképesítésére,

- átalakítására, javítására,
- műszaki biztonsági tevékenységet ellátó szervezetek tevékenységének ellenőrzésére.

A műszaki biztonsági hatóság a jogszabályban felsorolt létesítmények, berendezések, szervezetek vonatkozásában engedélyezési és hatósági ellenőrzési jogkört gyakorol, és bejelentés alapján kivizsgálja a hatáskörébe tartozó rendkívüli események okait és következményeit.

Ha a műszaki biztonsági hatóság eljárása során a megfelelő biztonsággal és megbízhatósággal kapcsolatos előírások teljesülésében hibát, hiányosságot állapít meg, és a létesítmény, berendezés az egészség, az anyagi javak, vagy a környezet sérülésének, károsodásának forrásává válhat, vagy a működése ezek sérülését okozó helyzetet teremthet, úgy jogosult

- a hiányosság megszüntetését, illetve a hiba kijavítását elrendelni,
- közvetlen veszélyhelyzet esetén a létesítménynek, berendezésnek a használatát azonnali hatállyal véglegesen vagy ideiglenesen megtiltani,
- az engedélyek kiadását megelőzően vizsgált feltételek megváltozása vagy rendeltetéstől eltérő használat esetén a vonatkozó engedélyt ideiglenesen, vagy véglegesen visszavonni.

5. A szakigazgatási feladatokat ellátó hazai szervezetrendszer és feladataik

5.1. Központi szint

5.1.1. Magyar Energia Hivatal (MEH)

A MEH országos hatáskörre kiterjedően működő kormányhivatal, területi (dekoncentrált) szervei nem működnek. Ellátja²² a földgáz- és villamosenergia-ellátással, távhőszolgáltatással kapcsolatos feladatokat.

5.1.2. Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH)

A bányászattal kapcsolatos közigazgatási és az állami földtani feladatokat az MBFH és területi szervei, a bányakapitányságok (együtt: **bányafelügyelet**) látja el. Az MBFH bányafelügyeleti és állami földtani feladatokat ellátó szervként hatósági ügyekben országos illetékességgel jár el, döntésével szemben közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek helye nincs, az ellen felügyeleti eljárás nem kezdeményezhető.

²² A nemzeti fejlesztési miniszter 31/2012. (XI. 16.) NFM utasítása a Magyar Energia Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról

5.1.3. Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal (MKEH)²³ Műszaki Felügyeleti és Metrológiai Hatóság

A **Műszaki Felügyeleti Hatóság** tevékenysége kiterjed különösen az egyes speciális veszélyes üzemi tevékenységet végző (pl. hegesztett szerkezetek, tartályok gyártása, kazánok vegyi kezelése, PB-gáz-átfejtési tevékenység stb.) gazdálkodószervezetek alkalmasságának vizsgálatára, működésük engedélyezésére, szakmai képesítésének előzetes ellenőrzésére, egyéb szakhatósági feladatokra. A **Metrológiai Hatóság** tevékenysége kiterjed az ország területén használt mérőeszközök hitelesítésére.

5.2. Területi szint

5.3. Bányakapitányságok

A fentebb ismertetett ipari igazgatás területén hatáskörrel rendelkező szervek közül dekoncentrált, területi szervezetrendszerrel a bányafelügyelet rendelkezik. A bányafelügyelet hatáskörébe tartozó hatósági ügyekben – jogszabályban meghatározott esetek kivételével – első fokon a területileg illetékes bányakapitányság, másodfokon az MBFH jár el. **Területi szinten öt bányakapitányság működik** (Budapest, Veszprém, Szolnok, Miskolc, Pécs) élükön a bányakapitánnyal. A bányakapitányság hatósági feladatai keretében:

- a felügyelt tevékenységet végző gazdálkodószervezetnél műszaki biztonsági, építésügyi hatósági, építésfelügyeleti, ásványvagyon-gazdálkodási, piacfelügyeleti, munkaügyi, munkavédelmi, bányajáradék-önbevallási tárgykörökben ellenőrzést tart,
- szabály megszegésének megállapítása esetén intézkedik az előírt magatartás vagy állapot létrehozása, helyreállítása iránt,
- közvetlen veszély, fenyegető súlyos károsodás esetén a munka folytatását megtiltja, korlátozza, illetve a munka újrafelvételének feltételeit megszabja,
- vizsgálja a súlyos üzemzavarokat és baleseteket,
- felülvizsgálja a bányajáradék-bevallások szakmai-műszaki tartalmi helyességét,
- a felügyelt tevékenységi körben figyelemmel kíséri a bányászati veszélyek megelőzésével kapcsolatos bányavállalkozói, üzemi tevékenységet, elemzi a biztonsági, baleseti helyzet alakulását és megteszi a helyzet javításához szükséges (műszaki, technológiai, szervezési) intézkedéseket,
- egyedi esetben eltérést, vagy felmentést engedélyezhet a bányabiztonsági és gázipari biztonsági szabályzatok előírásaitól, amelyektől az eltérést az MBFH engedélyezheti,

²³ 21/2011. (VI. 24.) NGM utasítása a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról

- szakhatóságként közreműködik a jogszabály alapján szakhatósági jogkörébe utalt hatósági eljárásokban, valamint a területrendezési és -szabályozási, továbbá környezetvédelmi programok és egyéb, jogszabály által szakvéleményezési jogkörébe utalt véleményezésében,
- jogszabályban meghatározott esetekben végzi a felügyelt tevékenységet végző szervezetek dolgozóinak biztonságtechnikai vizsgáztatását, továbbá felkérésre részt vesz a felügyelt tevékenységgel kapcsolatos szakképzési vizsga vizsgabizottságában,
- ellátja a hatósági igazgatási és nyilvántartási feladatokat.

5.4. Területi szint: Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Szakigazgatási Szerv (MMBSz)

A mérésügyi és műszaki biztonsági feladatok megoszlanak az országos illetékességű központi szerv (MKEH Hatóságai) és a területi illetékességű szakigazgatási szervek között. 2011 januárjától **a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságok a fővárosi és megyei kormányhivatalok szakigazgatási szerveiként működnek** tovább, s végzik a műszaki biztonsági felügyeleti tevékenységek zömét, valamint a sajátos építményfajtákkal kapcsolatos építésügyi hatósági feladatokat. A szakigazgatási szervek felett a szervei irányítást a közigazgatás-szervezésért felelős miniszter, a szakmai irányítást és a törvényességi és szakszerűségi ellenőrzését az MKEH főigazgatója gyakorolja. A mérésügyi eljárásban első fokon a területileg illetékes mérésügyi és műszaki biztonsági hatóság, másodfokon a MKEH főigazgatója jár el.

5.5. A kormányablakok hatáskörét érintő hatósági feladatok

7. Bányászat

A kormányablakok tájékoztatási feladatot látnak el a bányászati és földtani hatósági eljárásokkal kapcsolatban. Ennek keretében tájékoztatják az ügyfelet, hogy az ügyük, mely hatósági eljárás keretében oldható meg, informálják az eljárás megindításának feltételeiről, a bányászati engedélyezés szabályairól, illetve útbaigazítják az illetékes hatósághoz.

5.5.1. A megyei kormányhivatal mérésügyi és műszaki biztonsági szakigazgatási szervének hatáskörébe tartozó hatósági ügyek

5.5.2. Műszaki biztonsági felügyelet

Meghatározott tevékenységek végzésével, speciális létesítmények működtetésével összefüggő hatósági engedélyezési, nyilvántartás-vezetési és ellenőrzési tevékenységeket foglalja magában.

Az ügyfél kérelmére induló eljárások tárgya tipikusan:

- Létesítmény létesítése/tevékenység engedélyezése iránti kérelem;
- létesítmény használatbavétele iránti kérelem;
- létesítés/tevékenység megváltoztatása iránti kérelem;
- létesítmény/tevékenység megszüntetése iránti kérelem;
- hitelesítés, javítás és átalakítás jóváhagyása iránti kérelem;
- időszakos (pl. külső, belső vagy biztonságtechnikai) ellenőrzés és igazolás kiadása iránti kérelem.

A műszaki biztonsági felügyelet az alábbi területekre terjed ki:

- Nyomástartó és töltőlétesítmények műszaki biztonsági felügyelete
- Gázpalackok műszaki biztonsági felügyelete
- Veszélyes folyadék- és olvadéktároló létesítmények műszaki biztonsági felügyelete

5.5.3. Műszaki biztonsági hatósági feladatkör

- a gázüzemű munkagép gáz-üzemanyag ellátó berendezések szerelésével foglalkozó műhelyek tevékenység folytatására irányuló eljárás
- a jóváhagyási jel használatának engedélyezésére irányuló eljárás
- gázkészülékek és gázfelhasználó technológiák jóváhagyására irányuló eljárás
- gázkészülékek és gázfelhasználó technológiák próbaüzemének elrendelésére irányuló eljárás
- a gázüzemű közúti járművek és munkagépek üzemanyag-ellátó berendezésébe épített, az üzemben tartó által tölthető autógáztartály időszakos ellenőrzésére irányuló eljárás
- a földgáz telephelyi vezeték műszaki-biztonsági megfelelőségére irányuló igazolás kiadására irányuló eljárás
- Gáz csatlakozóvezeték, felhasználói berendezés létesítésének, átalakításának, készítésének, megszüntetésének kivitelezésére alkalmatlannak minősített kiviteli terv alkalmasságának megállapítására irányuló eljárás
- a gépjárműfenntartó szervezet gázüzemanyag-ellátó berendezés javítására vonatkozó feltételek megfelelőségéről szóló szakvélemény kiadása iránti eljárás
- az autógáztartály időszakos ellenőrzéséről szóló tanúsítvány kiállítására irányuló eljárás
- az autógáztartály időszakos ellenőrzéséről szóló elveszett tanúsítvány pótlására irányuló eljárás
- gázszerelő engedély kiadására irányuló eljárás
- gázszerelő engedély meghosszabbítás iránti eljárás

5.5.4. Korm. rendeletben előírt szakhatósági közreműködés²⁴

Az ügyfél az alábbi eljárásokban kaphat tájékoztatást vagy terjeszthet elő előzetes szakhatósági állásfoglalás iránti kérelmét a kormányablaknál a hatósághoz:

- építésügyi hatósági eljárásokban
- honvédelmi és katonai célú építmények építésügyi hatósági eljárásában
- területrendezési hatósági eljárásban
- vasúti építmény engedélyezésében
- kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított közigazgatási ügyekben
- telepengedélyezési eljárásban
- igazságügyi szakértői névjegyzékbe való felvételi eljárásban.

5.5.5. Veszélyes áruk szállításával kapcsolatos műszaki biztonsági hatósági tevékenység²⁵

Ide tartoznak a csomagolóanyagokra, veszélyes anyag szállító tartályos felépítményekre vonatkozó

- gyártás jóváhagyása iránti,
- gyártási típus alkalmasság tanúsítása iránti,
- időszakos vizsgálat iránti,
- ideiglenes szállítási engedély iránti kérelmek (pl. **ADR/RID** szállítás, ideiglenes szállítási engedély iránti kérelem, ADR/RID veszélyes árut tartalmazó csomagolóeszközök gyártási típus jóváhagyása iránti kérelem).

5.5.6. Építésügyi hatósági tevékenység egyes sajátos építményfajták esetében²⁶

Az egyes sajátos építményfajták tekintetében (pl. autógáz töltőállomások) az építéshatósági eljárást nem az általános építéshatósági jogkör gyakorlója (jegyző) folytatja le, hanem az illetékes szakigazgatási szerv: műszaki biztonsági felügyeletet igénylő építményeknél az MMBSz. Az ügyfél a kormányablaknál előterjesztheti az építéshatósági engedélyfajták iránti kérelmeket, melyek az elvi építési engedély, építési engedély, használatbavételi engedély, fennmaradási engedély, megszüntetési engedély iránti kérelem, rendeltetés megváltoztatása iránti kérelem. (Az egyes építéshatósági engedélyfajtákkal részletesen a második tanegységben foglalkozunk.)

²⁴ 193/2009. (IX. 15.) Korm. r.; 40/2002. (III. 21.) Korm. r.; 76/2009 (IV. 8.) Korm. r.; 263/2006. (XII. 20.) Korm. r. ; 150/2006. (VII. 21.) Korm. r.; 152/2006. (VII. 21.) Korm. r.; 74/2008. (IV. 3.) Korm. r.; 91/2008. (IV. 23.) Korm. r.; 153/2008. (VI. 6.) Korm. r.; 192/2008. (VII. 30.) Korm. r.; 248/2008. (X. 14.) Korm. r.; 76/2009. (IV. 8.) Korm. r.; 77/2009. (IV. 8.) Korm. r.; 78/2009. (IV. 8.) Korm. r.; 79/2009. (IV. 8.) Korm. r.; 80/2009. (IV. 8.) Korm. r.; 351/2009. (XII. 30.) Korm. r.; 15/2010. (II. 5.) Korm. r.; 60/2010. (III. 18.) Korm. r.; 61/2010. (III. 18.) Korm. r.; 16/2011. (II. 24.) Korm. r.; 51/2011. (III. 30.) Korm. rendelet, 97/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet, 27/2012. (III. 6.) Korm. Rendelet; 358/2008. (XII. 31.) Korm. r. ; 208/2009. (IX. 29.) Korm. r.; 9/2006. (II. 27.) IM rendelet

²⁵ 320/2010. (XII. 27.) Korm. r.; 46/2005. (VI. 28.) GKM r; 20/1979. (IX. 18.) KPM r; 47/2005. (VI. 29.) GKM r. 2. § (1) 4/1987 (V. 13.) KM r.;

²⁶ 1997. évi LXXVIII. tv. ; 320/2010. (XII. 27.) Korm. r. ; 26/2006. (V. 5.) GKM r. ; 27/2006. (V. 5.) GKM r.; 63/2004. (IV. 27.) GKM r.

5.5.7. Távhővezeték hatósági eljárása²⁷

A távhővezeték üzemeltetője a kormányablaknál az alábbi típusú távhővezeték hatósági eljárással kapcsolatos kérelmeket terjesztheti elő vagy kaphat az eljárásról tájékoztatást:

- előmunkálati jog engedély kérelem
- vezetékjog iránti engedély kérelem
- megszüntetés iránti engedély kérelem
- fennmaradási engedély kérelem
- biztonsági övezet meghatározása iránti kérelem.

5.5.8. A használati mérőeszközök hitelesítése, kötelező hitelesítés alá tartozó mérőeszközök közösségi hitelesítése

Az alábbi eszközök hitelesítését kérheti az ügyfél a hatóságnál:

- Üzemanyagmérők hitelesítése
- Nem automatikus működésű mérlegek hitelesítése
- Súlyok hitelesítése
- Automatikus működésű mérlegek hitelesítése
- Viteldíjjelzők hitelesítése
- Vízmérő hitelesítés
- Gázmérő hitelesítés
- Villamos fogyasztásmérő hitelesítés
- Hőfogyasztás-mérő hitelesítés
- Tartályok hitelesítése
- Tartályszintmérő készülék hitelesítése
- Szesz mérő gépek és szeszfokmérők hitelesítése
- Közúti kerék és tengelyterhelés-mérők
- Kipufogógáz elemzők hitelesítése
- Anyagi mértékek (hossz, térfogat, térbeli kiterjedés) hitelesítése
- Kiterjedést mérők hitelesítése
- Áramváltók hitelesítése
- Feszültségváltók hitelesítése
- Gumiabroncs tömlőnyomás mérő hitelesítése
- Sűrűségmérő eszközök hitelesítése
- Mérőperemes földgázmérő rendszerek hitelesítése
- Gázmérő reklamációs vizsgálat (rendkívüli hitelesítés)
- Vízmérő reklamációs vizsgálat (rendkívüli hitelesítés)
- Villamos fogyasztásmérő reklamációs vizsgálat (rendkívüli hitelesítés)
- Szerencsejáték eszközök hitelesítése.

²⁷ 2005. évi XVIII. tv. , 157/2005. (VIII.15.) Korm.r.); 320/2010. (XII. 27.) Korm. r.

5.6. Élethelyzetek

5.6.1. Esetmegoldás: Villamosenergia-szolgáltatókra vonatkozó minimális ügyfélszolgálati minőségi követelmények megsértése

(i) Eset ismertetése²⁸

²⁸ Magyar Energia Hivatal 571/2010. számú határozata alapján.

A Hivatal a 2008. december 16-án határozatában (a továbbiakban: Határozat) állapította meg a felhasználókkal való kapcsolattartás módjára vonatkozó minimális követelményeket, melyeket 2009. január 1-jétől kellett az Engedélyesnek alkalmaznia.

A Határozat az ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőség mutatóit három csoportba sorolta.

- Az **I. csoportba** tartozó mutatók esetében minimális minőségi követelmények kerültek meghatározásra, melyek be nem tartása gazdasági ösztönzés (bírság) kiszabását eredményezheti. A bírság mértéke a követelményektől való elmaradás mértékének függvényében legfeljebb 100.000.000 Ft lehet.

Az I. csoportba tartozó mutatószámok között található az SZ1.1. és az SZ1.4. jelű. Az **SZ1.1. a dokumentált felhasználói megkeresésre adandó információadásra**, az **SZ1.4. a személyes ügyfélszolgálati irodákon 20 percen belül fogadott felhasználók arányára** állapít meg minimális minőségi követelményt. A Határozat szerint az Engedélyesnek a dokumentált megkeresések 100%-ára kell választ adnia 15 napon belül, és éves átlagban a személyes ügyfélszolgálati irodára betérő felhasználók legalább 90%-át kell fogadnia 20 percen belül. Amennyiben a 15 napon belül megválaszolt dokumentált megkeresések aránya 94,99% és 90,00% között van, vagy a 20 percen belül fogadott felhasználók aránya 84,99% és 80,00% között van, a Hivatal mutatószámoként legfeljebb 50-50.000.000 Ft bírság kiszabása felől intézkedhet.

Amennyiben viszont a 15 napon belül megválaszolt dokumentált megkeresések aránya 90,00% alatti, vagy a 20 percen belül fogadott felhasználók aránya 80,00% alatti, a kiszabható bírság maximuma mutatószámoként 100-100.000.000 Ft.

- A **II. csoportba** tartozó mutatók esetében elvárt színvonalakat határozott meg a Hivatal, melyek be nem tartása csak további eljárást követően eredményezheti bírság kiszabását.
- A mutatók **III. csoportja** tájékoztatási célt szolgál, sem minimális minőségi követelmény, sem elvárt színvonal nem tartozik hozzá.

A Hivatal által megállapított tényállás, és annak alapjául elfogadott bizonyítékok:

Az Engedélyes a 2009. évről készült önbevalláson alapuló jelentési kötelezettségét 2010. március 31-ig teljesítette. Az Engedélyes jelentése alapján a Hivatal elkészítette az „ÉRTÉKELÉS Egyetemes Szolgáltatói Engedélyesek Ügyfélkapcsolati szolgáltatás minőség 2009” című értékelést. Az értékelést a Hivatal 2010. augusztus 3-án elektronikus úton küldte meg az Engedélyesnek. Az Engedélyes jelentése alapján az értékelésben az szerepelt, hogy az Engedélyes által a 2009. évben 15 napon belül megválaszolt dokumentált megkeresések aránya 92,18%, a 20 percen belül fogadott felhasználók aránya pedig 80,68% volt. Az értékelés ismertetésére, az adatok pontosítására a Hivatal 2010. augusztus 11-én megbeszélést tartott. A megbeszélésen, és ezt követően 2010. augusztus 19-ig volt lehetősége az Engedélyesnek a jelentésében szereplő adatok – indokolt – módosítására. Az Engedélyes részéről adatmódosítási igény nem érkezett a Hivatalhoz, viszont az Engedélyes részletes szöveges magyarázatot adott arról, hogy a 2009. évi teljesítése miért maradt el a Határozatban foglalt követelményektől. Okokként az internetes ügyfélszolgálat növekedését, a tömeges szerződéskötéseket és a helyszíni felülvizsgálatot igénylő bejelentéseket jelölte meg. A Hivatal a megjelölt okok fennállását elismeri, azonban ezek alapján nem látja indokoltnak a mutatószám módosítását, mivel a fenti okok azon engedélyesek esetében is fennállnak, akik teljesíteni tudták az elvárásokat, illetve a VET alapján megkötött új szerződésekről negyedévente készített kimutatás nem támasztja alá, hogy – más engedélyesekkel összehasonlítva – kiemelkedően megnövekedett volna az Engedélyes által kezelt új szerződéskötések száma. Ezen kívül pedig a Határozat nem említi bírságolást kizáró okként az Engedélyes által hivatkozott körülményeket. Annak ellenére, hogy az Engedélyes által felhozott érvek a bírság jogalapját nem befolyásolják, azokat a bírság összegét csökkentő tényezőként figyelembe vette a Hivatal. A Hivatal megállapította, hogy az Engedélyes az SZ1.1. és az SZ1.4. mutatók tekintetében nem teljesítette az elvárt minimális követelményeket, és ebből kifolyólag a Hivatal legfeljebb 2 x 50.000.000 Ft bírság kiszabása felől intézkedhet.

A mérlegelési jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontok és tények figyelembevételével (pl. az Engedélyes jelentős fejlesztéseket végzett a követelmények betartása érdekében) a Hivatal az

Engedélyest 20.000.000 Ft összegű bírság megfizetésére kötelezte.

(ii) Kérdések (K) az esettel kapcsolatban

K1	Mely Hatóság járt el a fenti ügyben?
K2	Mely jogszabály hatalmazta fel a Hatóságot a felhasználókkal való kapcsolattartás módjára vonatkozó minimális követelmények meghatározására?
K3	Ki minősül „engedélyesnek” a Vet. Szerint?

(iii) Az eset megoldása: jogszerű válaszok (V)

V1	A Magyar Energia Hivatal, mint a villamosenergia-szolgáltatás felügyeletéért felelős országos hatáskörű szerv.
V2	A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (VET) 159. § 13. pontja kimondja, hogy a MEH a villamosenergia-ellátással, a villamosenergia-ellátás biztonságának és a villamosenergia-piac hatékony működésének felügyeletével kapcsolatos feladatai körében az egyes engedélyesekre – a jogszabályban meghatározott keretek között – hivatalból határozatban állapítja meg az e törvény szerinti engedélyköteles tevékenység folytatásának minimális minőségi követelményeit, valamint elvárt színvonalát, a felhasználókkal való kapcsolattartás módjára vonatkozó minimális követelményeket, a lakossági fogyasztónak nem minősülő felhasználók tájékoztatásának részletes szabályait, továbbá a hálózati engedélyesek vonatkozásában a hálózat biztonságos üzemeltetésére vonatkozó minimális követelményeket.
V3	Engedélyes az, aki Vet. szerint engedélyköteles tevékenység végzésére a Magyar Energia Hivatal által kiadott hatályos engedéllyel rendelkezik.

5.6.2. Esetmegoldás: Engedély nélkül végzett jogosulatlan bányászati tevékenység

(i) Eset ismertetése²⁹

²⁹ Budapesti Bányakapitányság BBK/2548-4/2012 számú határozata alapján.

A Bányakapitányságra 2012. július 5-én bejelentés érkezett egy ózdi ingatlanon végzett homok ásványi nyersanyag kitermelés ügyében. A bejelentő bejelentésében előadta, hogy a helyszínen az ingatlan tulajdonosa folyamatosan homokot termelt ki. A bejelentésben foglaltak kivizsgálására a Bányakapitányság 2012. július 6. napján helyszíni szemlét tartott a területen. A szemle idején gép és személy nem tartózkodott a helyszínen. A Bányakapitányság a szemle során - a Google map úrfelvétele és a helyszínen tapasztaltak alapján - megállapította, hogy a beépítetlen területen régebbi, fűvel már benőtt kotrásnyomok vannak, az egyik ilyen kotrásnyomot a jelenlegi kitermelés területe lefedi. A Bányakapitányság mérőszalag segítségével felmérte a friss kitermelés területét, a mérési adatokat, valamint a rétegszelvény leírását rögzítette. A mérési adatok alapján a kitermeléssel érintett területen mintegy 300 m³ anyagihiány számolható. Az eredeti felszín ismeretének hiánya és a korábbi kotrás miatt nem állapítható meg a jelenlegi kitermelés során elszállított anyagmennyiség, de a 300 m³ -t nem haladja meg.

A Bányakapitányság belföldi jogsegély keretében 2012. július 16-án kelt végzésével megkereste Ózd Város Jegyzőjét, hogy tájékoztassa a Bányakapitányságot az alábbiakról:

- Az érintett ingatlanok tulajdonosai részére adott-e ki érvényes építési vagy tereprendezési engedélyt, illetve tereprendezésre történt-e bejelentés;
- az esetlegesen kiadott engedélyekben rendelkeztek-e a kitermelt ásványi nyersanyag (homok) elszállítási lehetőségéről.

Ózd Város Jegyzője 2012. augusztus 3-án érkezett levelében az alábbi tájékoztatást adta: Az érintett ingatlanra a tulajdonos, mint építető 1984. május 16-án 1080/1984 ügyiratszámom kapott építési engedély gazdasági épület bővítésére.

A Bányakapitányság a helyszíni szemlén tapasztaltak nyomán és Ózd Város Jegyzője tájékoztatásának figyelembe vételével 2012. augusztus 14. napjával hivatalból eljárást indított hatósági engedély nélkül, jogosulatlanul folytatott bányászati tevékenység ügyében.

A Bányakapitányság végzésében az ingatlantulajdonost értesítette hivatalból indult eljárásáról, nyilatkozattételi lehetőséget biztosított számára és egyben adatszolgáltatásra kötelezte, amelyben előírta a végzett tevékenységre esetlegesen rendelkezésére álló hatósági engedély és a kitermelési tevékenység kivitelezőjével esetlegesen megkötött szerződés bemutatását, illetve az elszállított anyagmennyiség vonatkozásában kért adatot.

Az ingatlantulajdonos 2012. augusztus 30-án e-mail-ben érkezett ügyféli nyilatkozatában a következőket adta elő:

„Levelüket kézhez kaptam. Ózdon az érintett ingatlanról vittünk át egy másik saját tulajdonban lévő telkemre földet. A jogszabályt nem szeretnénk megsérteni. A telkemre való feljutást szeretnénk megoldani és utána az ingatlant helyreállítani a hepe- hupát kiegyenlíteni.”

A helyszíni szemlén jegyzőkönyvben rögzített tények és a fenti nyilatkozatban foglaltak alapján egyértelműen megállapítható, hogy a tárgyi területen az ingatlantulajdonos kitermelési tevékenységet végzett.

A hatósági engedély nélkül végeztetett ásványi nyersanyag kitermelése a Bt. 41. § (1) bekezdése értelmében jogosulatlan bányászatnak minősül.

A Bt. 41. § (1) bekezdése szerint a bányafelügyelet azt a jogi vagy természetes személyt, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaságot, aki vagy amely jogosulatlanul bányászati tevékenységet végez vagy végeztet, bírsággal sújthatja és eltiltja a tevékenység folytatásától, valamint kötelezi a jogosulatlanul kitermelt érték megfizetésére.

Jogosulatlanul az folytat bányászati tevékenységet, aki

- bányafelügyeleti engedély nélkül ásványi nyersanyagot termel ki,
- külön jogszabályban előírt hatósági engedély nélkül vagy attól eltérően folytatott tevékenysége során ásványi nyersanyagot termel ki.

A tárgyi ingatlanokon végzett ásványi nyersanyag kitermeléshez és elszállításhoz nem állt rendelkezésre bányafelügyeleti vagy egyéb hatósági engedély.

(ii) Kérdések (K) az esettel kapcsolatban

K1	Mely Hatóság járt el a fenti ügyben?
----	--------------------------------------

K2	Az ügyfél, mely szervhez fordulhat jogorvoslatért a határozatban foglalt döntéssel szemben?
K3	Az eljáró hatóság eltiltotta a jogsértőt a tevékenység folytatásától, de nem kötelezte sem bírság, sem a kitermelt érték megfizetésére az eljárás alá vont személyt. Mivel indokolná a hatóság döntését?

(iii)Az eset megoldása: jogszerű válaszok (V)

V1	Mivel ózdi ingatlanon történt az engedély nélküli kitermelés, ezért a Miskolci Bányakapitányság rendelkezik illetékességgel az elsőfokú hatósági eljárásban.
V2	Másodfokon a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal jár el.
V3	A Bányakapitányság enyhítő körülményként értékelte, hogy az eljárás során együttműködött a hatósággal. A Bányakapitányság bírságot nem állapított meg, - mivel a korábban is bolygatott területen - az eredeti terepviszonyok pontos ismeretének hiányában nem igazolható egyértelműen az eltávolított homok mennyisége. A kitermelt érték megfizetésére történő kötelezés mellőzését az a körülmény indokolja, hogy nem jelentős a kitermelt mennyiség, a jogellenes magatartással okozott hátrány mértéke nem határozható meg.

5.6.3.Esetmegoldás: Gázszerelők engedélyezéséről és nyilvántartásáról

(i) Eset ismertetése

<p>P. Géza miskolci lakos 2011. június 1-én megszerezte a Gázvezeték- és készülékszerelő mestervizsgát. A jövőben felhasználói gázszerelési tevékenységekkel szeretne foglalkozni. A képzési helyén tájékoztatták, hogy a mestervizsga megszerzése mellett szüksége van a hatóság engedélyének beszerzésére a gázszerelési tevékenység folytatásához. P. Géza a településén lévő kormányablakot keresi fel, hogy megtudja, milyen iratok szükségesek az engedély megszerzéséhez.</p> <p>A kormányablak ügyintézője kinyomtatja az ügyfél számára kérelemhez szükséges formanyomtatványt (X. melléklet) és tájékoztatja, hogy a kérelemhez csatolnia kell a szakképesítésről szóló bizonyítvány hiteles másolatát, a szakirányú szakmai gyakorlat igazolását és 3 db, egy évnél nem régebbi Igazolványképet. P. Géza a kitöltött formanyomtatvánnyal és a szükséges iratok csatolásával a kormányablaknál betérjeszti kérelmét a gázszerelési engedély kiadásához.</p>

(ii) Kérdések (K) az esettel kapcsolatban

K1	Mely Hatósághoz kell a kérelmet döntésre továbbítani a kormányablak ügyintézőjének?
K2	Mely jogszabály alapján tájékoztatja az ügyfelet az ügyintéző?
K3	Milyen érdemi döntést fog hozni az eljáró hatóság az ügy körülményeire tekintettel?

(iii)Az eset megoldása: jogszerű válaszok (V)

V1	A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról és a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságokról 320/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 12. § (2) m) értelmében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság lesz az illetékesen eljáró szerv az ügyben.
----	---

V2	A gázszerelők engedélyezéséről és nyilvántartásáról szóló 30/2009. (XI. 26.) NFGM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza a gázszerelői engedély kiadására irányuló kérelem adattartalmával kapcsolatos követelményeket és a csatolandó dokumentumok körét.
V3	A tevékenység folytatását a műszaki-biztonsági hatóság annak engedélyezi, aki rendelkezik a 30/2009. (XI. 26.) NFGM rendelet 2. számú mellékletében meghatározott szakmai képesítéssel és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek. Mivel Gázvezeték- és készülékszerelő mestervizsgával végezhető felhasználói gáz berendezés létesítése, üzembe helyezése, karbantartása, üzemzavar elhárítása és a szakmai gyakorlat megléte nem szükséges a műszaki-biztonsági hatóság az engedély megadásával egyidejűleg hivatalból igazolványt állít ki a kérelmező ügyfél részére.

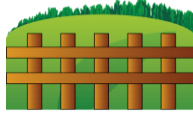
5.7. Emlékeztetőül pontokban

- (1) **Az ipar** a természet javainak - alapanyagok, nyersanyagok, energiahordozók - kitermelését és átalakítását eredményező tevékenységek összessége. Az ipari tevékenységek **ágazati csoportosítása** alapján beszélhetünk feldolgozóiparról, bányászatról és az energiaszektorról.
- (2) Az energia szektoron belül négy alágazatot különítünk el: villamos energia, földgáz, távhő és atomenergia szektort. A szabályozás szempontjából meg kell különböztetni a liberalizált szektorokat (villamos energia, földgáz, távhő), ahol a hatósági feladatokat a **Magyar Energia Hivatal** (MEH) látja el, valamint a kiemelt kockázatot hordozó atomenergia szektort, amelynek felügyeletét az **Országos Atomenergiái Hivatal** látja el.
- (3) A természeti erőforrások, az ásványkincsek kitermelésével a **bányászat**, mint önálló gazdasági ágazat foglalkozik. Az **állam feladata a bányászat terén**, hogy az ásványi nyersanyagok bányászatát, a geotermikus energia kutatását, kitermelését, a szénhidrogén szállító vezetékek létesítését és üzemeltetését, továbbá az ezekhez kapcsolódó tevékenységeket szabályozza, illetve felügyelje a közérdekű célokkal összhangban.
- (4) A bányászati hatósági feladatok körében az **engedélyezési eljárások típusai**: Bányászati engedélyezés, Építésügyi engedélyezés, Gázforgalmazás engedélyezése, Nyomástartó berendezésekkel kapcsolatos engedélyezés, Robbanástechnikával összefüggő engedélyezés, Földtani engedélyezés.
- (5) Az engedélyezési eljárásokat első fokon a **bányafelügyelet**, másodfokon a **Magyar Bányászati és Földtani Hivatal** folytatja le.

- (6) **A mérésstudomány** (metrológia) mértékegységek meghatározása, egységesítése, a mérés módjára vonatkozó tudományos-technikai, jogi, igazgatási ismeretek és tevékenységek együttese.
- (7) **A mérésügyi állami szabályozás célja** a mérések hazai és nemzetközi egységességének és pontosságának biztosítása és ennek révén a kutatási és fejlesztési, gyártási, kereskedelmi környezet színvonalának emelése és a nemzetközi együttműködések elősegítése.
- (8) **A műszaki biztonsági hatósági tevékenység** kiterjed a meghatározott létesítmények, berendezések létesítésének, üzembe helyezésének, üzemeltetésének műszaki biztonsági szempontból történő ellenőrzésére, időszakos ellenőrzések folytatására, az átalakítás, javítás esetén javítást végző szervezetek tevékenységére.
- (9) **A mérésügy/műszaki biztonság államigazgatási feladatait** az alábbi szervek végzik: Nemzetgazdasági Minisztérium; Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal Metrológiai Hatósága és a Műszaki Felügyeleti Hatósága; területi szinten a fővárosi és megyei kormányhivatal keretében működő Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Szakigazgatási Szerv.

6. Munkaügyi és munkavédelmi szakigazgatási feladatok

6.1. Elsődlegesen védett társadalmi értékek – a munkaügyi igazgatás szerepe és célja

Joseph E. Stiglitz Nobel-díjas amerikai közgazdász „A viharos kilencvenes évek” című művében (2003; p.287.) hangsúlyozza a lehető legteljesebb foglalkoztatottsággal fenntartott gazdaság fontosságát. A munkanélküliséget a piacok legsúlyosabb diszfunkciójának, a társadalom legértékesebb erőforrása elpazarolásának tartja. Ebből következően az állam és a közigazgatás elsőrendű kötelezettsége a foglalkoztatás növelésének elősegítése és a munkanélküliség csökkentése. Ma megvannak azok az eszközök (jelentős részben a közigazgatás által nyújtott szolgáltatások, támogatások keretében), amelyekkel – különösen a gazdasági recessziók idején – az állam elősegítheti a munkavégzés lehetőségének bővítését; a munkaerő-piacról kiszorultak újbóli elhelyezkedését.

A foglalkoztatás növelésével, a bérszabályozással (pl. minimálbér normatív meghatározása), a foglalkoztatottak munkahelyi védelmével és a foglalkoztatás jogszerűségének kikényszerítésével (munkavédelem és munkaügy) és az álláskereső támogatásával kapcsolatos közfeladatok ellátásával a munkaügyi igazgatás foglalkozik.

6.2. Az ágazatra vonatkozó leglényegesebb szabályok

Ebben a részben elsősorban a munkaügyi igazgatás foglalkoztatáspolitikai ágával foglalkozunk, tekintettel arra, hogy elsődlegesen ezen a területen jelentkeznek az ügyfél kérelmére induló hatósági eljárások, melyekkel kapcsolatosan a kormányablakok is különböző mélységű feladatokat látnak el. A munkaügyi és munkavédelmi területet általánosságban tárgyaljuk, az igazgatási terület jellegét, sajátosságait, profilját bemutatva.

6.2.1. Munkaügyi és munkavédelmi hatósági tevékenység

A munkát végző személyek fizikai biztonságának, egészségvédelmének, valamint anyagi és munkajogi biztonságának garantálása érdekében törvényi szintű előírások születtek, melyek tartalmazzák a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazandó legfontosabb egységes követelményeket. A gyakorlatban ezek a követelmények számos esetben nem teljesülnek önkéntesen, megsértésük súlyos következményekkel járhat a munkavállalóra és a munkáltatóra, valamint a társadalomra egyaránt. Ezen negatív következmények elkerülése érdekében az állam a közigazgatási szervein keresztül hatósági vizsgálat formájában ellenőrzi a foglalkoztatásra vonatkozó szabályok betartását, azok esetleges megszegését szankcionálja. A biztonságot, az egészséget, testi épséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételeinek kereteit és az ellenőrzést végzők jogkörét a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) határozza

meg. A foglalkoztatás szabályszerűségét a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (Met.) alapján ellenőrzik. Az ellenőrzést a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.), a Met., az Mvt., és a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (Szabs. tv.) szerint folytatják le.³⁰

6.2.2. Foglalkoztatáspolitikai

A piaccgazdaság viszonyai között a munkaerő-kereslet és -kínálat viszonyai nincsenek összhangban egymással, ami egyrészt a munkanélküliséget, másrészt a hiányszakmák kialakulását, azaz egyes ágazatokban a megfelelően képzett elegendő szakember hiányát eredményezi. Az állam a foglalkoztatás kiegyensúlyozatlanságát, ezen belül különösen a munkanélküliség problémáját a foglalkoztatáspolitikai eszközeivel kezeli.

A foglalkoztatáspolitikai célja a munkaerő keresleti és kínálati oldala összhangjának megteremtése: a foglalkoztatás növelése, illetve magas szinten tartása.

- a munkaerőpiaci igények követése,
- a munkahelyteremtés és megőrzés elősegítése,
- az aktív korúak képzése - továbbképzése révén,
- a hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok (pl. időskorúak, megváltozott munkaképességűek, pályakezdők) munkához jutásának elősegítése,
- illetve a már foglalkoztatott hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási (kereseti) helyzetének javítása által.

A foglalkoztatáspolitikai eszközrendszerét két nagy csoportra bonthatjuk: **aktív és passzív foglalkoztatáspolitikai eszközökre**. Az **aktív foglalkoztatáspolitikai** eszközök az álláskeresők munkához való hozzájutását segítik elő az álláskeresők képzése, álláskeresési szolgáltatások biztosítása (pl. munkaerő-közvetítés) és a munkaadók foglalkoztatási képességének, lehetőségeinek növelése révén. A **passzív foglalkoztatáspolitikai** eszközök az álláskeresők (köznapi nyelvhasználatban munkanélküliek) minimális ellátását szolgálják az álláskeresés időszakában.³¹ Ez a szociális biztonság eszköztárának egyik elemét jelenti, amely az egyén élete során felmerülő számos kockázat bekövetkeztekor jelentkező pénzügyi következmények fedezésére szolgál, melynek keretében a társadalom védelmet nyújt az egyének számára a megélhetést fenyegető veszélyekkel a társadalmi szolidaritás elve alapján.

³⁰ Állami számvevőszék (2011) a munkaügyi és munkavédelmi ellenőrzés rendszerének értékeléséről, letölthető: <http://www.asz.hu/jelentes/1111/jelentes-a-munkaugyi-es-munkavedelmi-ellenorzes-rendszerenek-ertekeleserol/1111j000.pdf>

³¹ Rab Henriett (2006) A foglalkoztatáspolitikai eszközök szabályozásának változása napjainkban, Debreceni Jogi Műhely, 2006:2

A foglalkoztatáspolitikai eszközei kiegészítik egymást. A foglalkoztatáspolitikai célok megvalósítását közvetlenül az **aktív eszközök** szolgálják, a **passzív eszközök** pedig pótlólagos jövedelem vagy jövedelem-kiegészítő ellátások, melyek kivételes vagy rendkívüli költségek fedezésére szolgálnak (pl. egészségügyi ellátás, orvosi kezelés)³².

A foglalkoztatáspolitikai célok megvalósításához az aktív és passzív eszközök mellett hozzájárulnak azok a munkajogi szabályok, melyek védik a foglalkoztatottakat pl. a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó, az elbocsátásra vonatkozó, a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó, vagy a tanulmányi szerződésre vonatkozó szabályok³³. A foglalkoztatáspolitikai által – véglegesen vagy időlegesen – megoldhatatlannak mutató helyzetek pedig a szociális ellátás intézményeivel kezelhetők.

A foglalkoztatáspolitikai eszközök táblázatos összefoglalóját-, amely a könnyebb áttekintést és rendszerezett feldolgozását segíti - az elektronikus tananyag tartalmazza.

6.2.3. Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök

A foglalkoztatáspolitikai célok megvalósítását közvetlenül az aktív eszközök szolgálják, melyek célja, hogy minél hamarabb visszakerüljenek a munkaerőpiacra azok az aktív korú, munkaképes álláskereső, akik időlegesen kiszorultak. Másrészt az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök elősegítik a munkaerőpiaci egyensúlytalanságok csökkentését a munkaerő-kínálat kereslethez történő igazításával (például a képzések, továbbképzések által).

(i) Munkaerő-piaci szolgáltatások

A munkaerő-piaci szolgáltatások keretében a munkaügyi központ információnyújtással, foglalkoztatási tanácsadással, valamint munkaközvetítéssel segíti az álláskeresőket és a munkaadókat. Az **információnyújtás** elsősorban a foglalkoztatást elősegítő támogatásokra, az igénybe vehető munkanélküli ellátásokra, az elérhető képzésekre terjed ki. A **foglalkoztatási tanácsadás** pályaválasztási illetve pályamódosítási tanácsadást, álláskeresői technikák oktatását, pszichológiai és jogi tanácsadást, valamint a munkaadókkal, a helyi önkormányzatokkal és a területfejlesztési tanácsokkal való kapcsolattartást foglal magában. A munkaügyi központ – szintén a munkaerő-piaci szolgáltatások körében – pályázatok útján, vissza nem térítendő támogatással segíti a

³² Kézdi Gábor (2004) Az aktív foglalkoztatáspolitikai programok hatásvizsgálatának módszertani kérdései, MTA Közgazdaságtudományi Kutatóközpont Munkaerőpiaci Kutatások Műhelye, Budapesti Munkagazdaságtani Füzetek, 2:5

³³ Borbély Tibor Bors (2003) Foglalkoztatáspolitikáról-másként, Munkaügyi szemle, 4:12

munkaerő-piaci szolgáltatást végző közhasznú szervezetek, természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok tevékenységét.

(ii) Az álláskeresőket közvetlen támogatásának intézményei

A közvetlen támogatások címzettjei az álláskeresőket. A támogatások célja, hogy az álláskereső minél hamarabb ismét munkából származó állandó jövedelemhez jusson munkavállalóként vagy önfoglalkoztatóként. A támogatás formái lehetnek képzések nyújtása, támogatása, illetve a vállalkozóvá válás támogatása anyagi eszközökkel és tanácsadással, valamint a megváltozott munkaképességűek rehabilitációja.

- **Képzések elősegítése:** Az álláskeresőket, a pályakezdőket, a gyermek nevelése, gondozása miatt ellátásban részesülő személyek és a munkaviszonyban álló személyek egy szűk körének képzését az állam a foglalkoztatás elősegítése és a továbbfoglalkoztatás biztosítása céljából támogatja. Ennek keretében pl. szakképesítésben, nyelvi képzésben, járművezetői engedély megszerzésére irányuló képzésben vehetnek részt a kedvezményezettek. A képzéshez kapcsolódó költségek közül az állam a képzés, valamint a képzéssel összefüggő utazás, szállás és ételmezés költségét – vagy annak egy részét – téríti meg.
- **Álláskeresőket vállalkozóvá válásának elősegítése:** Egyéni vállalkozás beindításához, társas vállalkozás létrehozásához vagy ahhoz való csatlakozáshoz, östermelői tevékenység megkezdéséhez kaphat támogatást az álláskereső. Ez az eszköz azzal igyekszik csökkenteni a munkanélküliséget, hogy az álláskeresőket önálló megélhetési forrás teremtésére, vállalkozás beindítására ösztönzi.

A támogatás célcsoportja a huzamos ideje (legalább három hónapja) folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, illetve rehabilitációs ellátásban részesülő személyek

A támogatást az igényelheti, aki vállalja, hogy önmaga foglalkoztatását

- egyéni vállalkozás keretében, vagy
- új induló társas vállalkozás keretében, a társaság tevékenységében – munkaviszonyon kívüli jogviszonyban álló – személyesen közreműködő tagként,
- vagy mezőgazdasági östermelőként, vagy az ehhez kapcsolódó szolgáltatói tevékenység keretében oldja meg.

A vállalkozóvá válás támogatása részben jelenthet tájékoztatást, információnyújtást a vállalkozás beindítására vonatkozólag, részben pedig tőkejuttatást vissza nem térítendő formában.

- **Megváltozott munkaképességűek rehabilitációja³⁴:** A rehabilitációs ellátás keretében a megváltozott munkaképességű személy jogosult
 - a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges szolgáltatásokra
 - pénzübeli ellátásra.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy a rehabilitációs hatósággal történő együttműködésre köteles, amelynek keretében teljesíti a rehabilitációs tervben foglalt kötelezettségeket. Ennek keretében köteles:

- a rehabilitációs hatóságnál a rehabilitációs tervben meghatározott időpontban megjelenni,
- értesítési kötelezettségét teljesíteni,
- aktívan munkahelyet keresni,
- a felajánlott rehabilitációs szolgáltatást, valamint a támogatott képzési lehetőséget elfogadni,
- felajánlott megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban részt venni,
- a felajánlott megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadni, ide értve a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatást is.

(iii)Az álláskeresők foglalkoztatásának támogatása

A következőkben tárgyalandó támogatási formák az álláskeresők közvetett támogatásának révén valósítják meg a foglalkoztatáspolitikai célokat. Nem az álláskereső, hanem az őt **foglalkoztató munkáltató kap támogatást az álláskereső után** fizetendő járulékok, bérköltségek teljes vagy részleges átvállalásán keresztül.

Ezeket a támogatásokat a munkáltatók igyekeznek a lehető legnagyobb mértékben kihasználni. A támogatási forma viszont kedvezőtlen hatásokkal is járhat – legalábbis a csoport specifikus támogatások esetén – például ha a munkáltató a támogatási idő és a kötelező továbbfoglalkoztatás idejének leteltét követően nem tartja fenn a támogatott munkavállalóval a munkaviszonyt, hanem helyette egy másik támogatott munkavállalót alkalmaz.

A támogatások egy része csoport specifikus támogatási forma, azaz az ún. hátrányos helyzetű munkaerőpiaci csoportok foglalkoztatása esetén vehető igénybe; ilyenek minősülnek különösen a pályakezdők, a gyermekvállalás miatt munkaerőpiacról kiesők, a megváltozott munkaképességű munkavállalók és a nyugdíjhoz közeli munkavállalók is.

Formái:

³⁴ 2011. évi CXCI. Törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról

- **Foglalkoztatáshoz kapcsolódó munkabér egy részének átvállalása:** Ennek lényege, hogy az állam az újonnan foglalkoztatottnak a munkabérének egy meghatározott részének fizetését átvállalja a munkáltatótól, ezáltal igyekszik elősegíteni a foglalkoztatás bővülését. Ez az eszköz irányulhat a hátrányos helyzetben lévő álláskeresőkre (pl. idősek, megváltozott munkaképességűek) elhelyezkedésének elősegítésére, akik a munkaerő-piaci versenyhelyzetben nehezebben tudnának elhelyezkedni a munkáltatóknak nyújtott kedvezmények biztosítása nélkül.
- **Foglalkoztatáshoz kapcsolódó járulékok átvállalása:** Ez az eszköz nem a munkabérfizetésből fakadó terhek megosztásával, hanem a munkáltatót terhelő járulékok egy részének átvállalásával segíti elő a foglalkoztatás bővítését. Amennyiben a munkáltató álláskeresőt foglalkoztat, kérheti a járulékok fizetésnek átvállalását az államtól.

Az álláskereső konkrét támogatásának hazai formái:

Fiatal munkavállalók foglalkoztatásának támogatása	- Pályakezdő fiatalok foglalkoztatási célú munkabér- vagy járulékkedvezménye (pl. START-kártya program) - Munkatapasztalat szerzését szolgáló ösztöndíjas foglalkoztatás, pl. Közigazgatási Ösztöndíj program - Egyéb munkatapasztalat szerzési támogatások (pl. diákmunkára vonatkozó szabályok).
A munkaerőpiactól tartósan távol lévő személyek foglalkoztatásának támogatása	A munkaerőpiacról tartósan távollévő személyek (huzamosabb ideig álláskereső, gyermekvállalás miatt estek ki a munkaerőpiacról) foglalkoztatásának elősegítését adókedvezmények biztosításával (szociális hozzájárulási adóból részkedvezmény igénybevétele) segíti elő az állam. Az ehhez kapcsolódó jelenlegi program a Start Bónusz kártya program.
Időskorúak és alacsony képzettségűek foglalkoztatásának támogatása	A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűnek számító 50 év feletti vagy alacsony iskolai végzettségű tartósan álláskeresőket és a rendelkezésre állási támogatásban részesülő foglalkoztatását a munkáltatók által igénybe vehető járulékkedvezmények révén segítheti az állam. Erre példa a START EXTRA kártya, melyet a jogosultak legkésőbb 2011. december 31-éig válthattak ki, és ezek alapján a munkaadót legfeljebb 2013. december 31-éig illeti meg a járulékkedvezmény.
Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának támogatása	Megváltozott munkaképességű személyek (egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 40-60 százalékos) foglalkozási rehabilitációjának elősegítése érdekében rehabilitációs hozzájárulás fizetésére kötelezi az állam, ha az általa foglalkoztatottak létszáma a 25 főt meghaladja, és az

által foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 százalékát.

A rehabilitációs hatóság az akkreditált munkáltató részére pályázati úton támogatást nyújthat a munkahely rehabilitációs célú átalakításához és/vagy bér- és költségtámogatást nyújthat, ha a munkáltató megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatását biztosítja.³⁵

Más kiemelten támogatott csoportok foglalkoztatásának támogatása

Hátrányos helyzetű álláskereső csoportok mellett a kormány más, kiemelt csoportok foglalkoztatását is támogathatja járulékkedvezmények biztosításával. Erre példa a 2012-ben bevezetett Karrier Híd Program³⁶, mely a kormányzati létszámleépítésben érintett alkalmazottak számára a munkában maradáshoz, a magánszektorban történő újbóli elhelyezkedéshez nyújt segítséget. A felmentését megelőzően közszférában foglalkoztatott személy után vehető igénybe adókedvezmény, melynek mértéke a Programban részt vett munkavállaló bruttó munkabérének, de legfeljebb a minimálbér kétszeresének 13,5 százaléka.

(iv) A közhasznú munkavégzés támogatása

A közfoglalkoztatási program³⁷ (a hétköznapi szóhasználatban „közmunka-program”) olyan foglalkoztatási eszköz, amely a munkaképes lakosság munkához juttatását, az álláskereső foglalkoztatásának elősegítését, az álláskereső munkatapasztalat szerzését, megélhetéshez szükséges minimális jövedelem szerzését teszik lehetővé, valamint biztosítja az álláskeresői járadékhoz, illetve segélyhez szükséges jogszerző idő megszerzését. A közfoglalkoztatási jogviszony kizárólag olyan munkára létesíthető, amely közfeladat vagy közhasznú tevékenység ellátására irányul.

Ilyen különösen a törvény által előírt állami feladat vagy a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy a közösségi pl. egészségmegőrzési, szociális, nevelési, oktatási, kulturális, kulturális örökség megóvása, műemlékvédelmi, ár- és belvízvédelmi célú, közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó szükségletek kielégítését szolgáló feladat.

Közfoglalkoztatottként az a természetes személy foglalkoztatható, aki

³⁵ 2011. évi CXCI. Törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról

³⁶ A nemzetgazdasági miniszter 2/2012. (II. 7.) NGM rendelete a Karrier Híd programban való részvétel további feltételeiről, valamint a szociális hozzájárulási adókedvezmény igénybevételéhez szükséges igazolás kiadásáról

³⁷ A programra vonatkozó részletes rendelkezéseket a 2011. évi CVI. Törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról

- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezései szerint munkaviszonyt létesíthet, kivéve azt, aki 16. életévét nem töltötte be, valamint
- álláskereső, vagy a rehabilitációs ellátásban részesül.

A közfoglalkoztatottat munkájáért munkabér illeti meg.

(v) Egyes atipikus foglalkoztatási formák támogatása

Az utóbbi években bizonyos atipikus foglalkoztatási formák terjedtek el elsősorban a munka-erőpiaci keresleti igényhez igazodva, melyek elsődlegesen a gazdaságosságra törekszenek a munkaerő foglalkoztatás terén is.

Ezek közös jellemzője, hogy a munkaviszony valamely lényeges elemében különböznek a tipikus /hagyományos/ munkaviszonytól; így például a részmunkaidős foglalkoztatás a rendes munkaidőtől rövidebb munkavégzési idő, az alkalmi munkára irányuló egyszerűsített foglalkoztatásnál hiányzik a rendszeresség és a tartós jelleg, a munkaerő-kölcsönzés keretében történő foglalkoztatás a foglalkoztató munkáltató személyének állandó változása miatt nem minősíthető „hagyományos”, azaz tipikus munkaviszonynak.

A támogatott **atipikus foglalkoztatási** formák a következők:

- alkalmi munkára/mezőgazdasági/turisztikai idénymunkára irányuló **egyszerűsített foglalkoztatás**³⁸: időszakonként mindössze néhány napra terjedően is van lehetőség munkaviszony létesítésére. A munkáltatók számára az egyszerűsített foglalkoztatás egyrészt a foglalkoztatáshoz kapcsolódó alacsonyabb összegű közterhek miatt jelent előnyt, másrészt az adminisztrációs terhek csökkenésével is jár.
- a **munkaerő-kölcsönzés** keretében történő foglalkoztatás sajátos, hárompólusú jogviszony, amelynek keretében a kölcsönbeadó munkáltató a munkavállalóval azért létesít munkaviszonyt, hogy egy másik munkáltatónak – polgári jogi jogviszony keretében, ellenérték fejében – átengedje. A munkaerő-kölcsönzés keretében történő foglalkoztatás a munkáltató számára hatékonyabb munkaerő-gazdálkodást tesz lehetővé, ugyanis az eseti jelleggel felmerült – esetleg különleges szakértelmet igénylő - munkafeladatok ellátására nem szükséges önálló státuszt létrehozni, új munkavállalót alkalmazni: elegendő, ha egy munkaerő-kölcsönzéssel foglalkozó társaságtól a speciális feladat ellátására, meghatározott időre, a számára megfelelő képzettséggel, gyakorlattal rendelkező munkavállalót kölcsönöz.
- **Részmunkaidős foglalkoztatás**nak a rendes munkaidő mértékénél – napi 8 óránál – rövidebb időtartamú, tipikusan 4-6 órás napi munkavégzéssel járó atipikus foglalkoztatási jogviszony minősül. A részmunkaidős foglalkoztatás

³⁸ Részletes szabályozást az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. Törvény tartalmazza

elsősorban azon munkavállalók számára jelenthet megfelelő megoldást, akiknek életkörülménye, családi helyzete nehezíti vagy lehetetlenné teszi a teljes munkaidőben történő munkavállalást, de a létszámleépítés elkerülésének egy lehetséges eszköze is lehet, ha bizonyos számú munkavállaló elbocsátása helyett részmunkaidőben foglalkoztatják őket tovább.

6.2.4. A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök az álláskeresők ellátását szolgálják az álláskeresés időszakában. Az állami teherbírás fokozatos csökkenésével a megállapítás és folyósítás feltételei folyamatosan szigorodtak (pl. munkanélküli/álláskeresési járadék folyósítási idejének csökkentése), bizonyos ellátási formák (pályakezdők munkanélküli segélye, előnyugdíj) megszűntek, illetve más intézmények váltották fel őket (előnyugdíjat a nyugdíj előtti munkanélküli segély), és új ellátások bevezetésére is sor került (álláskeresést ösztönző juttatás, vállalkozóvá válást segítő járadék).

(i) Az álláskeresési járadék

Az álláskeresési járadékra az a személy jogosul, aki az állása elvesztése előtt legalább 360 nap munkaviszonnyal rendelkezett az azt megelőző 3 évben és kérte a hatóságtól az álláskeresőként való nyilvántartását. Az álláskeresési járadék célja a munkaerőpiacról ideiglenesen kieső aktív korú személy megélhetésének anyagi támogatása, arra az időszakra (maximum 90 nap), amíg újból állást talál, de addig is nem rendelkezik jövedelemmel (részletesebben lásd 3.3.2 alfejezetben).

(ii) Álláskeresési segély

Az álláskeresési segély a még aktív korú, de a nyugdíjkorhatár eléréséhez közel álló személyek anyagi megélhetési támogatásának kiegészítő formája. Akkor kérhető, ha az álláskereső álláskeresési járadék folyósítása időtartamát kimerítette és közel van a nyugdíjkorhatár eléréséhez és a jogszabályban meghatározott foglalkoztatási időre vonatkozó feltételekkel rendelkezik (részletesebben lásd 3.3.2 alfejezetben).

(iii) Költségtérítés

Az álláskereső részére az álláskeresési járadék illetve segély megállapításával kapcsolatos hatósági ügyintézésel, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos felmerülő költségeit megtérítheti a foglalkoztatási szolgálat. Ide tartozhat például a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást során igénybevett tömegközlekedési eszköz költsége.

6.3. A szakigazgatási feladatokat ellátó hazai szervezetrendszer és feladataik

6.3.1. Központi szint

(i) Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ)

Magyarország legnagyobb hálózattal rendelkező, legkiterjedtebb állasközvetítő szervezete. Az állami szervezet a munkáltatói és az álláskeresői oldal számára is kínál szolgáltatásokat. A Kormány foglalkoztatáspolitikájában kitűzött célokhoz igazodva, azok megvalósítása érdekében:

- segíti a hazai munkaerőpiac hatékony működését,
- programjaival, támogatásaival elősegíti a foglalkoztatás bővülését
- kapcsolatot tart és aktivizálja a munkaerő-piaci szereplőket ,
- a foglalkoztatáspolitikai eszközökön keresztül elősegíti a társadalmi integrációt, az esélyegyenlőséget
- egyenlő hozzáférést biztosít a foglalkoztatáspolitikai aktív és passzív támogatási eszközökhöz.

A **NFSZ** szervezetrendszere a **Nemzeti Munkaügyi Hivatalból és a munkaügyi központokból** áll. A munkaügyi központok a fővárosi és megyei kormányhivatal munkaügyi feladatokat ellátó szakigazgatási szerveként működnek. A 2012. január elsejével létrejött országos hatáskörrel rendelkező integrált munkaügyi szakigazgatási központi hivatal feladata

- a foglalkoztatáspolitikai,
- a munkavédelmi és a munkaügyi,
- a szak- és felnőttképzési feladatok egységes szervezetben történő ellátása.

6.3.2. Területi szint

A 2010-ben létrehozott széleskörű hatáskörrel rendelkező területi államigazgatási egységek, a fővárosi és megyei kormányhivatalok integrált szakigazgatási szervezetei közé kerültek besorolásra a munkaügyi és munkavédelmi igazgatás területi szervei. A következőkben a három munkaügyi területi szervezet – **a Munkaügyi Központ; Munkaügyi Felügyelőség és Munkavédelmi Felügyelőség** – feladatai kerülnek bemutatásra.

Habár a Munkaügyi és Munkavédelmi Felügyelőség eljárásai főként hivatalból, nem pedig az ügyfél kérelmére indulnak – ezért a kormányablakok ezen a területen nem látnak el delegált feladatot –, mégis a fővárosi és megyei kormányhivatali szervezeti struktúrájának és a munkaügyi szakigazgatási terület átfogó megismerése érdekében

fontosnak tartjuk ezen szervek feladatainak és hatáskörének rövid bemutatását is: a munkaügyi és munkavédelmi igazgatás lényegét és célját.

(i) Munkaügyi központok

A munkaügyi központok megyei (fővárosi) szervezettel és kirendeltségekkel rendelkeznek. A megyei (fővárosi) munkaügyi központok irányítása alá tartozik az illetékességi területükön lévő valamennyi kirendeltség. A megyei (fővárosi) munkaügyi központ illetékességi területén különösen az alábbi feladatokat végzi:³⁹

- ellátja a Nemzeti Foglalkoztatási Alap (NFA) pénzeszközeinek működtetésével kapcsolatos feladatokat, segíti a keret tervezését és a felhasználás ellenőrzését,
- működteti az álláskereső támogatási rendszerét, és gondoskodik a támogatási és szolgáltatási rendszer szakmai működtetéséről,
- a hatáskörébe tartozó ügyekben ellátja a pénzeszközök visszakövetelésével kapcsolatos feladatokat,
- elbírálja másodfokon a kirendeltségek által hozott határozatok elleni fellebbezéseket,
- ellátja a felnőttképzési intézmények nyilvántartásba vételével és ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat,
- illetékességi területén ellátja a munkaerő-piaci ellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat.
- első fokú hatósági jogkört gyakorol többek között a munkaerő-piaci program kidolgozásának, megvalósításának megállapításával, a munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtók részére támogatás megállapításával, a bérgarancia támogatással, a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának engedélyezésével kapcsolatos ügyekben.

Az ügyfél legtöbb közigazgatási munkaügyi kérdésben a **munkaügyi központok helyi kirendeltségeivel** veszi fel a kapcsolatot. A Kirendeltség végzi az általános munkaügyi szolgáltatói és legtöbb esetben az első fokú hatósági tevékenységet, melynek keretében⁴⁰

- ellátja az álláskereső nyilvántartásba vételével kapcsolatos feladatokat, valamint az álláskereső járadék, álláskeresői segély megállapításával, szüneteltetésével, megszüntetésével és visszakövetelésével kapcsolatos, továbbá azokkal a foglalkoztatást elősegítő támogatásokkal kapcsolatos

³⁹ a Nemzeti Munkaügyi Hivatalról és a szakmai irányítása alá tartozó szakigazgatási szervek feladat és hatásköréről szóló 323/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 8. § (1)-(5)

⁴⁰ a Nemzeti Munkaügyi Hivatalról és a szakmai irányítása alá tartozó szakigazgatási szervek feladat és hatásköréről szóló 323/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 9. § (1)-(2)

feladatokat, amelyek ellátása nem tartozik a munkaügyi központ megyei szervezetének hatáskörébe,

- nyilvántartja a csoportos létszámleépítésre vonatkozó bejelentéseket,
- munkaközvetítést végez,
- fogadja a munkaerőigényekre vonatkozó bejelentéseket,
- információt nyújt, tanácsadást végez,
- az általa ellátott feladatokkal kapcsolatos ügyfélszolgálati tevékenységet végez,
- közreműködik a csoportos létszámleépítések hátrányos következményeinek enyhítésében,
- ellátja a Karrier Híd Programhoz kapcsolódó adókedvezmény igénybevételéhez szükséges hatósági bizonyítvány kiadásával összefüggő feladatokat.
- közfoglalkoztatási feladatai ellátása során feltárja a közfoglalkoztatási munkalehetőségeket, ellátja a közfoglalkoztatási támogatási eljárással kapcsolatos hatósági és pénzügyi feladatokat, szervezi a közfoglalkoztatást, és kapcsolatot tart a közfoglalkoztatókkal.

(ii) Munkaügyi felügyelőségek

A munkaügyi hatósági feladatokat főszabály szerint a területi kormányhivatalok munkaügyi felügyelőségének munkaügyi felügyelői látják el, akik ennek keretében az illetékességi területükön meghatározott rend szerint **munkaügyi ellenőrzéseket** végeznek.

A munkaügyi hatóság az ellenőrzési tevékenységét a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter által évenként közzétett ellenőrzési irányelv alapján végzi. Az **ellenőrzési irányelv** az aktuális foglalkoztatási folyamatokra, a foglalkoztatási célkitűzésekre, a jogszabályváltozásokra, a jogszerű foglalkoztatást leginkább sértő magatartásformákra, illetőleg a foglalkoztatási szempontból legnagyobb kockázatot jelentő foglalkoztatói, illetőleg munkavállalói csoportokra kiemelt figyelemmel kerül megállapításra. Az ellenőrzési irányelv tartalmazza az adott év kiemelt ellenőrzési, vizsgálati céljait és az ellenőrizendő főbb tevékenységi köröket, szakmákat vagy ágazatokat.

Akár munkaviszonyról, akár közszolgálati viszonyról van szó, a munkaügyi felügyelők az ellenőrzés során vizsgálják

- a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létrehozó, megelőző eljárás törvényességét,
- a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt megteremtő szerződés írásba foglalását,
- az egész foglalkoztatásra irányuló jogviszony alatt a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő foglalkoztatást,

- a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnésével összefüggő - a munkavállalót megillető - igazolások kiállítására és kiadására, valamint a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnéséhez, megszüntetéséhez kapcsolódó elszámolás megtörténteire vonatkozó jogszabályok betartását,
- a munkaviszony létesítésével, megszűnésével és megszüntetésével összefüggő bejelentési kötelezettségek teljesítését.

Intézkedések a munkaügyi ellenőrzés során

Abban az esetben, ha a felügyelő ellenőrzése során szabálytalanságot vagy hiányosságot tapasztal, annak súlyossága függvényében, egyéni mérlegelése alapján az alábbi intézkedéseket alkalmazhatja:

- a szabálytalanság meghatározott időn belüli megszüntetésére kötelezi a foglalkoztatót;
- megtiltja a további foglalkoztatást, ha az alkalmazás vagy a foglalkoztatás a jogszabálysértés súlyossága miatt nem tartható fenn, és a sérelem rövid időn belül nem orvosolható;
- ha megállapítja, hogy külföldi személy engedély nélkül foglalkoztattak, elrendelheti meghatározott összegnek a központi költségvetésbe való befizetését;
- javaslatot tehet munkaügyi bírság kiszabására a felügyelőiségnek;
- eltiltja a foglalkoztatót tevékenysége folytatásától, ha a foglalkoztatásra vonatkozó jogszabályban előírt engedéllyel, nyilvántartásba vétellel nem rendelkezik.

Munkaügyi bírság kiszabására lehetőség van például, ha a foglalkoztató egy munkavállaló vonatkozásában megsérti

- a nyilvántartási köteleességet,
- az egyenlő bánásmód követelményét,
- a munkaidőre, a pihenőidőre, a rendkívüli munkavégzésre, valamint a szabadságra vonatkozó előírt rendelkezéseket,
- a külföldiek magyarországi foglalkoztatásának engedélyezéséről és foglalkoztatásáról szóló jogszabályok rendelkezéseit

vagy több munkavállaló vonatkozásában sérti meg

- a nők, a fiatalok és a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásával kapcsolatos jogszabályokat,
- a munkabér összegére, valamint a munkabér védelmére vonatkozó rendelkezéseket,
- a munkánélküli ellátások melletti foglalkoztatás feltételeire vonatkozó jogszabályokat stb.

A felügyelőségek hatósági tevékenységük során a munkaügyi ellenőrzésről szóló törvényben szabályozott eltérésekkel a Ket. szabályai szerint járnak el. Munkaügyi bírság kiszabására, illetve a határozat meghozatalára első fokon annak a területi kormányhivatalnak a szakigazgatási szervként működő felügyelőségét vezető igazgatója jogosult, amelynek területén az ellenőrzött munkahely található.

(iii) Munkavédelmi Felügyelőség

A munkavédelemre vonatkozó szabályok megtartásának elősegítését a munkavédelmi hatóság látja el, amely érdekében **munkabiztonsági ellenőrzéseket** végez az alábbi körre vonatkozóan:

- a munkáltatók és munkavállalók egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére, ideértve a foglalkoztatás-egészségügyi szolgálatok munkavédelmi feladatainak megvalósítását is;
- a munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére;
- a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.

Intézkedések a munkabiztonsági ellenőrzés során

A munkavédelmi hatóság jogosult az ellenőrzése során feltárt hiányosságot megszüntetése érdekében intézkedésre és felelősségre vonás alkalmazására.

A munkavédelmi hatóság **munkavédelmi bírságot** alkalmaz az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval szemben.

A munkavédelmi hatóság felügyelője az ellenőrzés során **jogosult az alábbi intézkedések megtételére:**

- a munkahelyek tekintetében a munkáltatót határozatban kötelezni, hogy írásban nyújtson tájékoztatást a megjelölt munkavédelmi követelmények teljesítéséről;
- valamennyi munkahelyen - külön engedély nélkül, ellenőrzési jogosultságát az erre jogosító igazolványával igazolva - ellenőrzést tartani;
- a munkáltatót a feltárt hiányosságok meghatározott határidőn belül történő megszüntetésére kötelezni;

- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó előírások súlyos megszegésével foglalkoztatott munkavállalót a kifogásolt munkavégzéstől eltiltani;
- a munkavállaló egészségét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszély esetén - annak elhárításáig - a veszélyes tevékenység, illetőleg üzem, üzemrész, munkaeszköz működésének, használatának felfüggesztését elrendelni;
- a munkaeszköz és egyéni védőeszköz működését, használatát felfüggeszteni;
- a munkáltatót arra kötelezni, hogy az éjszakai munkavégzés keretében foglalkoztatott munkavállalói átlagos statisztikai létszámát, munkarendjét, az éjszakai munkavégzés körülményeire vonatkozó - a határozatban megjelölt egyéb - információkat, valamint a közölt adatokban, tényekben bekövetkező változást időszakonként bejelentse.

6.3.3. A kormányablakokat hatáskörét érintő hatósági feladatok

Az előzőekben áttekintettük a foglalkoztatási politikai eszközrendszert. Ezzel összefüggésben, a támogatási formák és kategóriák megismerése után a munkaügyi hatósági feladatok közül az alábbi, leglényegesebb támogatási és hatósági eljárási szabályokat tartjuk fontosnak részletesen ismertetni, melyek kapcsán az ügyintéző tájékoztatási és/vagy kérelembefogadási feladatokat lát el.

(i) Álláskereső nyilvántartásával összefüggő hatósági feladatok

- **Álláskereső nyilvántartásba vétele:** Az ügyfél kérelmére álláskeresőként kell nyilvántartásba venni azt a személyt, aki
 - (1) a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és
 - (2) oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és
 - (3) öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban, rehabilitációs ellátásban nem részesül és
 - (4) az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és
 - (5) elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik, és akit
 - (6) az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart.

A foglalkoztatási szervvel való együttműködés magában foglalja, hogy az ügyfél az állami foglalkoztatási szervnél az általa meghatározott időpontban, de legalább háromhavonta jelentkezik, és bejelenti a szervnek ha olyan változás következett be, amely álláskeresővé státuszát érintené. Az álláskereső maga is aktívan keres munkahelyet és a foglalkoztatási szerv által felajánlott munkaerőpiaci szolgáltatást, valamint támogatott képzési lehetőséget elfogadja, igénybe

veszi. Az álláskereső köteles részt venni a megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban és megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadja.

A meghatározott feltételek fennállását a munkaügyi központ kirendeltsége különösen a nyilvántartásba vételt kérő személy nyilatkozata, továbbá az általa bemutatott iratok alapján állapítja meg.

- **Álláskereső nyilvántartásának szüneteltetése:** az **ellátásban részesülő személynek** az általa folytatott, határozatlan, illetve határozott időre szóló kereső tevékenységet, valamint az őt foglalkoztató munkaadó adatait **legkésőbb a munkavégzést megelőző napon be kell jelentenie.** Ebben az esetben az ügyfél álláskeresőként történő nyilvántartása és álláskeresői járadéka, illetve álláskeresői segélye megszüntetésre, vagy – amennyiben a kereső tevékenység legfeljebb 90 napig tart - szünetelésre kerül.
- **Álláskereső nyilvántartásból való törlése**

(ii) Álláskereső ellátásával összefüggő hatósági feladatok

Álláskeresői járadék illeti meg azt a személyt, aki álláskeresőnek minősül, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 napot munkaviszonyban töltött, megváltozott munkaképességű személyek ellátására nem jogosult, továbbá táppénzben nem részesül, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresővé nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

- **Álláskeresői járadék megállapítása:** Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy - ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor - az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző **négy naptári negyedévben** az ezen időszakkal érintett jogviszonyokban elért munkaerő-piaci járulékalapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt jövedelme. A megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a **rövidebb időszakban elért járulékalap** havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresői járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező **legkisebb munkabér 130 százaléka.**

- **Álláskeresési járadék folyósítása:** Az álláskeresési járadék folyósításának időtartamát (a továbbiakban: **folyósítási idő**) annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válást megelőző három év alatt munkaviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban töltött, vagy egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenységet folytatott (továbbiakban **jogosultsági idő**). A jogosultsági idő tartamába nem számítható be azaz időtartam, amely alatt az álláskereső álláskeresési járadékban vagy vállalkozói járadékban részesült.

Az álláskeresési járadék folyósítási idejének számítása során 10 nap jogosultsági idő egy nap járadék-folyósítási időnek felel meg. Ha a kiszámítás során töredéknapp keletkezik, a kerekítés szabályait kell alkalmazni. Az álláskeresési járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap. Az álláskeresési járadék folyósításának kezdő napja az álláskeresőnek az állami foglalkoztatási szervnél történő jelentkezésének napja.

A folyósítási idő számítása szempontjából a jogosultsági idő csak egyszer vehető figyelembe. Ha az álláskereső az álláskeresési járadék folyósításának számára meghatározott időtartamát teljes mértékben nem vette igénybe, az ismételt folyósításnál a járadékfolyósítás időtartamának alapját képező jogosultsági időt a tényleges járadékfolyósítási időtartamnak megfelelően csökkenteni kell.

- **Álláskeresési járadék folyósítása időtartamának hátralevő idejére eső összegének egy összegben történő kifizetése:** Ha az álláskeresési járadékban részesülő személy a járadék folyósítási idejének kimerítését megelőzően határozatlan időtartamú, legalább napi négy óra munkaidejű munkaviszonyt létesít, akkor kérelmezheti, hogy a folyósítási időből még fennmaradó időtartamra járó juttatás összegének 80 százalékát egy összegben fizessék ki neki. A kifizetés további feltétele, hogy az álláskeresési járadékban részesült személy a járadék megszüntetésétől a kifizetés napjáig folyamatosan munkaviszonyban álljon. A munkaviszony fennállását a munkaadó igazolja.

- **Álláskeresési járadék szüneteltetése**

Szüneteltetni kell az álláskeresési járadék folyósítását, ha az álláskereső

- terhességi-gyermekágyi segélyre, gyermekgondozási díjra vagy gyermekgondozási segélyre való jogosultságának megállapítását jelenti be, terhességi-gyermekágyi segély és gyermekgondozási díj esetén a jogosultság megállapítását követő naptól, gyermekgondozási segély esetén a jogosultság megállapításának napjától,

- előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés, elzárás büntetését tölti, kivéve, ha a szabadságvesztés-büntetést pénzbüntetés átváltoztatása miatt állapították meg,
 - a közfoglalkoztatás ideje alatt,
 - rövid időtartamú, legfeljebb kilencven napig tartó kereső tevékenységet folytat,
 - meghatározott keresetpótló juttatásban részesül,
 - az önkéntes tartalékos katonai szolgálat keretében tényleges szolgálatot teljesít, ezen időszak teljes időtartamára.
- **Álláskeresési járadék megszüntetése**
Meg kell szüntetni az álláskeresési járadék folyósítását, ha az álláskereső:
 - kéri,
 - álláskeresési járadékban részesül, és törlik a nyilvántartásból,
 - megváltozott munkaképességű személyek ellátására válik jogosulttá,
 - kereső tevékenységet folytat, kivéve az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszonyban foglalkoztatottakat,
 - olyan képzési lehetőséget fogad el, amelynek során a mindenkor kötelező legkisebb munkabér összegét elérő rendszeres támogatásban részesül,
 - oktatási intézmény nappali tagozatán folytat tanulmányokat,
 - meghalt,
 - az álláskeresési járadék folyósítási idejét kimerítette.
 - **Nyugdíj előtti álláskeresési segély megállapítása:** Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési segélyt kell megállapítani, annak aki
 - Jogosult az álláskeresési járadékra
 - a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb 5 év hiányzik, és 45 napon át álláskeresési járadékban részesült, és az álláskeresési járadék folyósítása időtartamát kimerítette, és
 - az álláskeresési járadék folyósításának kimerítését követően három éven belül eléri nyugdíjkorhatárt,
 - rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
 - korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban nem részesül.
 Az álláskeresési segély összege a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér 40 százaléka. Ha a korábbi járadékalap az előbbi összegnél alacsonyabb volt, az álláskeresési segély összege a járadékalappal megegyező összeg.

Az álláskeresői segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósítható.

- **Nyugdíj előtti álláskeresői segély megszüntetése:** Meg kell szüntetni az álláskeresői segély folyósítását, ha az ügyfél:
 - kéri,
 - álláskeresői járadékban részesül, és törlik a nyilvántartásból,
 - megváltozott munkaképességű személyek ellátására válik jogosulttá,
 - olyan képzési lehetőséget fogad el, amelynek során a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegét elérő rendszeres támogatásban részesül,
 - meghalt.
- **Költségtérítés megállapítása, folyósítása:** Az álláskereső részére az álláskeresői támogatások, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos ügyintézéshez kapcsolódó (a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült) helyközi utazási költséget meg kell téríteni.

6.4. Élethelyzetek

6.4.1. Esetmegoldás

(i) Eset ismertetése

Kaméliás Klaudia, debreceni lakos 2010. július 10. – 2012. június 10. között (699 nap) az Életmód Tanácsadó Kft. asszisztenseként munkaviszonyban állt. A Kft. felszámolása miatt Kaméliás Klaudia elveszítette eddigi állását és 2 hónapos sikertelen munkahelykeresés után 2012. augusztus 9-én úgy döntött, hogy felkeresi a debreceni kormányablakot, hogy tájékoztatást kérjen, hogy milyen állami támogatást kaphat munkanélküliként. Ön, mint a kormányablak ügyintézője adjon részletes felvilágosítást az ügyfélnek a törvény adta lehetőségekről.

2012. szeptember 13-án - 35 napra rá, hogy álláskeresőként jelentkezett az állami foglalkoztatási szervnél - sikerült elhelyezkednie. 6 órás határozatlan idejű munkaviszonyt létesített egy Pénzügyi Tanácsadó cégnél.

Ismét felkeresi a kormányablakot, hogy utánajárjon mi a teendő ebben az esetben.

A munkahelyén egyik kollégája azt tanácsolta számára, hogy kérdezzen rá a hivatalnál, hogy jogosult lehet-e a fennmaradó járadék igénylésére.

(ii) Kérdések (K) az esettel kapcsolatban

K1	Jogosult-e támogatásra Kaméliás Klaudia visszamenőleg az álláskeresői segéllyel töltött 2 hónapra?
K2	Mikortól lesz jogosult és milyen támogatásra Kaméliás Klaudia?
K3	Mit kell tennie az ügyfélnek a támogatás igénybevételéhez?
K4	Legfeljebb mennyi ideig lesz jogosult Kaméliás Klaudia a pénzügyi ellátására?

K5	Mit kell tennie a regisztrált álláskeresőnek, miután a fenti cégnél munkaviszonyt létesített?
----	---

(iii)Az eset megoldása: jogszerű válaszok (V)

V1	Mivel az álláskereső járadék folyósításának kezdő napja az álláskeresőnek az állami foglalkoztatási szervnél történő jelentkezésének napja ⁴¹ , ezért visszamenőlegesen, a regisztrált álláskeresővé válása előtti időszakra nem lehet a kérelmezőnek támogatást megállapítani.
V2	V2: Álláskeresői járadékra lesz jogosult, mivel Kaméliás Klaudia megfelel a törvény szabta feltételeknek ⁴² , miszerint álláskeresői járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel (munkaviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban stb. töltött idő) rendelkezik, megváltozott munkaképességű személyek ellátására nem jogosult, továbbá táppénzben nem részesül, munkát akar vállalni, de önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.
V3	Álláskeresőként való regisztrálását kell kérnie a megyei munkaügyi központtól. Ehhez az alábbi dokumentumok szükségesek: <ul style="list-style-type: none"> • Munkanélküli igazolólap az álláskeresői járadék és segély megállapításához (A munkaadó a munkaviszony megszűnése, illetve megszüntetése esetén, az utolsó munkában töltött napon köteles a munkanélküli igazolólapot a munkavállalónak átadni.)⁴³ • Személyi igazolvány • Lakcímet igazoló hatósági igazolvány (lakcímkártya) • Taj kártya • Adó igazolvány • Iskolai, illetve szakképzettséget igazoló okirat/ok • Bankszámlaszám –amennyiben rendelkezik vele • Magánnyugdíjpénztár belépési nyilatkozat – amennyiben tagja • Adatlap bírósági végzéssel megállapított tartási kötelezettségekről • Jövedelemadó adatlap a munkaviszony megszüntetésekor
V4	Az álláskeresői járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válást

⁴¹ A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. törvény 27. § (4).

⁴² A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. törvény 25§(1)

⁴³ Az igazolásra vonatkozó követelményeket a 34/2009. (XII. 30.) SZMM rendelet tartalmazza

	megelőző három év alatt munkaviszonyban, töltött. Az álláskeresési járadék folyósítási idejének számítása során tíz nap jogosultsági idő egy nap járadék-folyósítási időnek felel meg. Ha a kiszámítás során töredéknapp keletkezik, a kerekítés szabályait kell alkalmazni. ⁴⁴ E szerint, ha Kaméliás Klaudia 2010 óta 699 napot töltött munkaviszonyban, akkor az álláskeresési járadék folyósításának időtartama 70 nap.
V5	Az ellátásban részesülő személy a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról a tudomásszerzéstől számított 15 napon belül köteles értesíteni az ellátást megállapító szervet, azaz a munkaviszony keletkezésétől számított 15 napon belül köteles ezt a tényt bejelenteni a munkaügyi központnál.

6.5. Emlékeztetőül pontokban

- (1) **A munkaügyi igazgatás** a foglalkoztatás növelésével (foglalkoztatáspolitikai eszközök kidolgozásán és végrehajtásán keresztül), a bérszabályozással (pl. minimálbér normatív meghatározása), a foglalkoztatottak munkahelyi védelmével, a foglalkoztatás jogszerűségének kikényszerítésével (munkavédelem és munkaügy) és az álláskeresők támogatásával kapcsolatos közfeladatok ellátásával foglalkozik.
- (2) **A munkaügyi és munkavédelmi hatósági tevékenység** a munkát végző személyek fizikai biztonságának, egészségvédelmének, valamint anyagi és munkajogi biztonságának garantálásával foglalkozik hatósági eszközök (pl.ellenőrzés, szankcionálás) alkalmazásával.
- (3) Az állam a munkaerőpiac kiegyensúlyozatlanságát, ezen belül különösen a munkanélküliség problémáját **a foglalkoztatáspolitikai eszközeivel** kezeli, melyeknek léteznek aktív, illetve passzív formái.
- (4) **A foglalkoztatáspolitikai célkitűzéseket** kidolgozó és megvalósító állami szervek feladatai a munkaerő keresleti és kínálati oldala összhangjának megteremtése: a foglalkoztatás növelése, illetve magas szinten tartása a munkaerőpiaci igények követése, munkahelyteremtés és megőrzés elősegítése, az aktív korúak képzése - továbbképzése révén, a hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok (pl. időskorúak, megváltozott munkaképességűek, pályakezdők) munkához jutásának elősegítése, illetve a már foglalkoztatott hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási (kereseti) helyzetének javítása által.

⁴⁴ A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. törvény 27§(1)-(2)

(5) Magyarországon **a munkaügyi államigazgatási feladatokat** a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat látja el, melynek szervezetrendszere a Nemzeti Munkaügyi Hivatalból és a területi munkaügyi központokból áll. A munkaügyi központok a fővárosi és megyei kormányhivatal munkaügyi feladatokat ellátó szakigazgatási szerveként működnek.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujsechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.